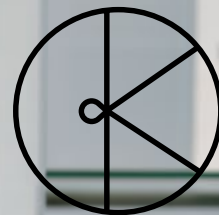

Konstnären

NUMMER 1 2020

"Jag tror helt klart
att samarbete
mellan konstnärer
kommer att spela
en större roll"

AMIN ZOUITEN,
STUDENT
KONSTHÖGSKOLAN
I MALMÖ

Fem studenter om

KONSTENS FRAMTID

TEXTIL ARKITEKTUR

Rumsliga installationer av
interaktiva tyger

JAPANSK REPKONST

Renässans för
laddat uttryck

DET STORA STOLEXPERIMENTET

Designbyten för att förstå
skapandeprocesser

GUSTAV III:S ANTIKMUSEUM

Den tänkande handen

H.M. KONUNGENS STIPENDIETÄVLING
FÖR UNGA TECKNARE

Kungligaslotten.se

2020
VÅRUTSTÄLLNING
Kungliga Slottet
25 APRIL – 21 JUNI

ESTRID ÅKERMARK, STUDENT KONSTHÖGSKOLAN I UMEÅ:

"I framtiden ser jag mer artificiell intelligens och konst skapad helt utan människans inflytande." Sidan 12.

RENÄSSANS FÖR REPKONSTEN
Japansk repkonst har det senaste decenniet omfamnat av såväl nutidskonst som mode och populärkultur. Uttrycket har kopplingar till både uråldriga hantverkstekniker och laddad BDSM-konst. KONSTNÄREN har träffat två av rörelsens förgrundsgestalter: **Chiharu Shiota** och **Hajime Kinoko**. Sidan 34.

BLICKEN MOT FRAMTIDEN Vilka utmaningar står konstnärer inför på 2020-talet? Hur påverkar ett polariserat samhällsklimat och hot om en global miljökollaps nästa generations konstnärer i deras skapande? KONSTNÄREN har pratat med fem konststudenter i olika skeden av sina utbildningar, om vart konsten och de själva är på väg i det nya årtiondet. Sidan 12.

FORSKAREN **Lisa Torell**: Forskning ger konstnärer tyngd i det offentliga samtalet. Sidan 9.

BILDUPPHOVS RÄTT
Sidan 48. Åsa Berndtsson:
"Jag undrar ibland på utställningar vad folk ska göra med alla bilder de tar?"

SAMTALET **Sara Walker** är ny chef för SAK, Sveriges Allmänna Konstförening. Sidan 39.

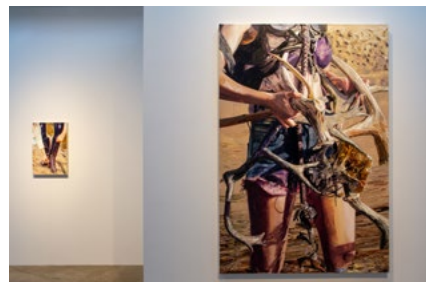

TEXTILA ARKITEKTURER
Textil vinner mark både inom arkitektur- och konstområdena. Men vad är textil arkitektur? KONSTNÄREN har träffat **Malin Bobeck Tadaa** som använder tyg för att skapa interaktiva rum. Sidan 24.

REFLEKTION Kritiken lät inte vänta på sig när Nacka kommun tog fram en programkod för sitt gatukonstprojekt *Wall Street Nacka*. Men vem tittade på resultatet? **Sofia Lyck** frågar sig om den konstpolitiska debatten hamnat alltför långt från konsten? Sidan 40.

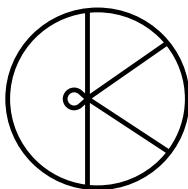
15 STOLAR I RAMPLJUSET I design-experimentet *The Kinship Method* har fem formgivare dissekerat, omarbetat och diskuterat varandras verk. Resultatet är 15 unika stolar och en metod att bryta den isolering många designers befinner sig i. Sidan 28.

UTSTÄLLAREN **Sara-Vide Ericsons** målningar skildrar kulturella och individuella arv. Sidan 10.

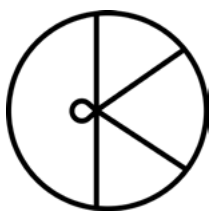
KONSTNÄRERNAS RIKSORGANISATION
MEDLEMSSIDOR, sidan 44. Sara Edström, riksordförande:

"Är det av frivillighet eller också på grund av en krass ekonomisk verklighet som konstnärer inte går i pension?"

Sofia Curman: "Konsten är ingen isolerad ö utan påverkas av allt annat som händer i världen, ofta på ett väldigt konkret plan."

Chefredaktör och ansvarig utgivare: Sofia Curman
Formgivare: Markus Edin
Redaktör sid. 6-11: Nora Hagdahl
Medarbetare i detta nummer: Elin Berge, Martin Brusewitz, Jenny Damberg, Frans Hällqvist, Sofia Lyck, Erik Augustin Palm, Ashik Zaman, Emil Åkerö
Omslagsfoto: Frans Hällqvist
Korrektur: Johanna Lundeberg
PRENUMERATION HELÅR 275 KR.
Teckna prenumeration på www.kro.se.
Prenumerationsfrågor: Eva Skarbäck, eva@kro.se
08-545 420 80
Annonser: Hans Flygare, hans@annonshuset.se, 08-662 75 03
Redaktionen: Konstnären, KRO, Hornsgatan 103, 9 tr, 104 62 Stockholm, e-post: sofia.curman@kro.se
konstnaren@kro.se
www.kro.se
e-post: kro@kro.se
Tryck: Trydells Tryckeri AB, Upplaga 9 500 ex
Tidningen ges ut av AB Svensk Konstnärsservice

B Bildupphovsrätt

Konstnärernas Riksorganisation.

Sedan förra numret av KONSTNÄREN kom ut har det hunnit bli ett nytt decennium. Vi inleder det genom att blicka framåt, ut över det nya 20-talet och dem som ska vara med och forma dess konstscen. Vi träffar fem konsthögskolestudenter i olika skeden av utbildningen och pratar om konstens framtid. Konstvärlden är naturligtvis inte en isolerad ö, utan påverkas av allt annat som händer i världen, ofta på ett väldigt konkret plan. Klimatförändringar gör resandet och stora transporter mellan världsdelar till en moralisk fråga. Naturkatastrofer och epidemier får konstbiennaler och mässor att ställa in – nu senast världens största möbelmässa i Milano som skjuts upp på grund av coronaviruset. På mer lokal nivå oroas många konstnärer över hur högerpolitiska vindar påverkar utvecklingen av stipendiesystem och offentliga kulturmedel. Det finns också anledning att på allvar börja vakta om konstnärlig frihet. Kommer fler kommuners politiker ta efter Sölvesborgs exempel och lägga sig i vilka uttryck och motiv som är lämpliga för offentlig konst?

Vad förväntar sig konststudenterna av branschen de ska ingå i? Vilket ansvar känner de för omvärlden och vilka möjligheter ser de att leva som konstnär kommande decennier? Några saker tycks de alla vara överens om – det behövs nya och fler plattformar för konst, fler vägar in i konstlivet och mer och tätare samarbete mellan konstnärer.

I det här numret grottar vi också ner oss i material, bland annat genom att utforska vad textil arkitektur är och hur avancerad teknik kan gifta sig med uråldriga sömnadstraditioner i interaktiva skulpturer. Vi besöker Japan där konstnärer jobbar på att avstigmatisera en traditionellt BDSM-relaterad repkonst och föra in den som rumsliga installationer i konstens finrum. Och vi följer med en grupp formgivare som tillsammans undersökt material och designprocesser i ett stort stölexperiment med femton stolar i tre olika generationer.

MISSA INTE!

Lyssna på **KONSTNÄREN Podcast**.
Nytt avsnitt med Knutte Wester finns ute nu! Där poddar finns eller på kro.se.

Sofia Curman
Chefredaktör

14

SKOTT

Sköts mot konstnären och modeskaparen Bea Szenfelds ateljé en natt i februari. Konstnärskollegor har i solidaritet skapat en insamling på Facebook, och återigen aktualiseras det utbredda problemet med hot och trakasserier mot konstnärer.

157 660
KRONOR

om året är medianinkomsten för bildkonstnärer.

FOTO: AGNETA DANIELSSON

36

ÅR PÅ VÄGGEN

Kommunstyrelsens ordförande i Järfälla, Emma Feldman (M), plockade ner Lenny Clarhälls verk *I Amelins anda* från fullmäktigesalen. Verket har hängt där sedan 1984 då konstnären fick i uppdrag att göra en tolkning av arbetarkonstnären Albin Amelins verk. Feldman ansåg att motivet med arbetarrörelsens röda fanor och Karl Marx bok *Kapitalet* hyllar antidemokratiska ideologier och inte hör hemma i en sal där demokratiska beslut fattas.

Konstnären Michael Beutlers festival *Råby Planet* var ett av de offentliga verk som invigdes 2018. Konstprojektet växte fram tillsammans med boende i området - alla som ville delta - och kretsade kring en stor boll som rullades genom Råbyskogen. Handlar det om ett spel, en tävling eller en lek? Och vilka är reglerna? Det bestämde konstnären tillsammans med människorna på Råby. Projektet ingick i Statens konstnärskollegors projekt Konst händer.

FOTO: RICARD ESTAY

157

MILJONER KRONOR

Så mycket pengar lades på offentlig konst i Sverige 2018.

752

GALLERIER

Antalet gallerier och konsthandlare i Sverige har sjunkit kraftigt senaste decenniet enligt Konstnärernas Riksorganisations nya rapport Konstbranschen i siffror. 2008 fanns 916 stycken.

67+

ÅR

Konstnärer i pensionsålder har en högre arbetsinkomst än övriga befolkningen i samma åldersgrupp. Det visar att konstnärer i högre grad än befolkningen som helhet är yrkesverksamma som äldre.

Rörelse

Var? Linköpings universitets nya studenthus

När? 2019

På uppdrag av: Statens konstråd

Ditt textila verk *Rörelse* skapades för att också fungera som en rumsavdelare. Kan du berätta hur du tänkte?

– *Rörelse* är gjord för den nya campusbyggnaden på Linköpings Universitet. En premis var att verket skulle fungera både som skulptur och rumsavdelare och vara utfört i textil. När jag kom till universitetet slogs jag av den geometriska och stränga arkitekturen och ville därför skapa något mer organiskt. Rummet har stora panoramafönster som vetter mot naturen utanför, och jag tänkte därför att mitt verk skulle dra naturen hela vägen in i byggnaden. Jag började samla löv från träden utanför och arbetade med dess former, konturer och färger i min gestaltning. De olika unika löven tänker jag också ska representera de många olika personligheter och studenter som denna byggnad ska fyllas med.

Hur fick du uppdraget och hur har arbetet med verket sett ut?

– Jag blev kontaktad av en curator på Statens konstråd som frågade om jag ville lämna in ett förslag för uppdraget. Därefter började jag göra efterforskningar om platsen och blev ihopkopplad med både arkitekt och universitetet som introducerade mig för byggnaden och uppdraget. Så snart arbetet hade godkänts för produktion så skrev vi kontrakt. Mitt arvode sattes i relation till när arbetet förväntades vara klart, det

finns ju ganska många allmänna bestämmelser kring just detta hos Statens konstråd. Under själva produktionen arbetade jag mycket tillsammans med Handarbetets vänner i Stockholm. Att arbeta med professionella sömmerskor var helt nödvändigt eftersom man behöver tänka på både hållbarhet och funktion. För mig var det helt nytt att arbeta med textil i så stor skala.

Vad betyder uppdrag som dessa för dig som konstnär?

– Att arbeta med offentliga utsmyckningar är oerhört intressant! Att göra verk i den här storleken kräver både tid och ekonomi och hade därför varit svårt att genomföra på egen hand. Jag tycker också att det har varit en spännande utmaning att skapa något som ska ha en praktisk tillämpning och funktion i rummet. När det kommer till offentliga utsmyckningar som denna tänker jag att det alltid är viktigt att man har arkitekturen i åtanke, och detta påverkar både ens material och estetiska val.

Mer generellt, vad tänker du att offentlig konst har för funktion i samhället?

– Det är genom den offentliga konsten som de allra flesta människor ges möjlighet att ta del av konst. Jag tycker det är viktigt att konst blir en direkt del av livet och kulturen, och detta kan den offentliga konsten hjälpa till med. Den offentliga konsten kan se till att alla får tillgång till konst i sin vardag.

Nora Hagdahl

Om konstnären och uppdraget

Mette Winckelmann är en dansk bildkonstnär, baserad i Köpenhamn. Totalbudget för uppdraget var 1140 000 kr.

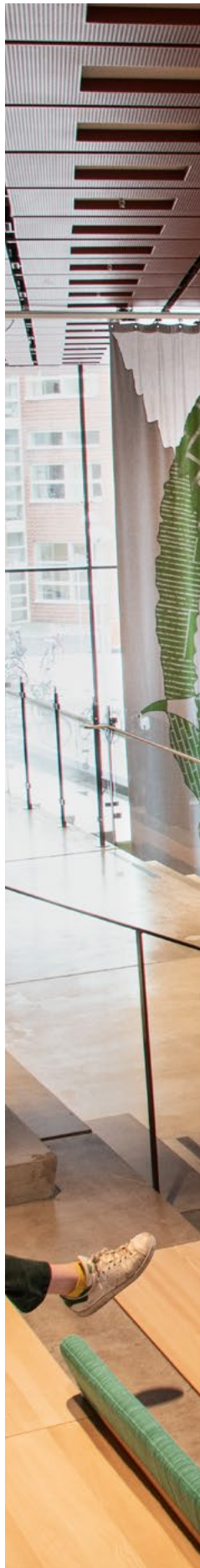

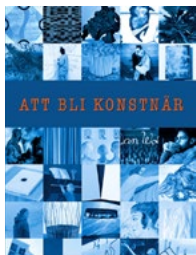
FOTO: RICARD ESTAY

VERK

METTE WINCKELMANN
Rörelse, 2019. Placerad på Campus Valla,
Linköpings universitet.

LÄSTIPS Oprövade vägar till konstnärskap

Att bli konstnär: Tjugofem yngre konstnärer skriver om vägar till sina konstnärskap

RED. SUSANNA SLÖÖR, MARIA HALL, DAN WOLGERS
ARVINUS + ORFEUS PUBLISHING

I denna bok får vi möta 25 konst-

närer som alla etablerat sig under 2000-talets första decennier. Genom konstnärernas egna texter får vi läsa om deras berättelser, frågor och vardag. Medverkande är Fatima Moallim, Disa Rytt och Jakob Ojanen m.fl.

Astrid Sampe: Förnyare av svensk industritextil

ANNE-MARIE ERICSSON
APPELL FÖRLAG

Astrid Sampe arbetade från 1937 som chef på NK:s Textilkammare och utbildade sig till designer både i Stockholm och London

under 30-talet. I den här rigorösa biografi över hennes liv berättar Anne-Marie Ericsson, fil.dr i konstvetenskap, om denna skickliga affärskvinna, och vi får en inblick i en svensk textilkonstnär verksam under 1900-talet.

LÄST PÅ NÄTET

"Wow, how disappointing is this (cut to meme of Rihanna rolling her eyes). In 2020 - to start off the brand new decade - this is next level negligence and very very lackluster. A survey of women in Swedish art, over the course of 100 years at Artipelag with what appears as a total exclusion of women of colour."

FOTO: MARTIN BRUSEWITZ

Ashik Zaman, chefredaktör för webbtidningen C-print, rasar på sociala medier när konsthallen Artipelag presenterar de medverkande konstnärerna i kommande utställningen *Signature Women*.

"Ska museerna vara ställen där man passivt betraktar verk på väg mot shoppen?"

Agnes Lidbeck, krönikör och författare till den hyllade *Finna sig*, i Dagens Nyheter (den 4 februari 2020) om att snoriga barn i bävernylon förstör de vuxna besökarnas möjligheter att reflektera över konsten ifred.

FOTO: KAJSA GÖRANSSON

FOTO: STUDIO BIGERT & BERGSTRÖM

VERK
BIGERT & BERGSTRÖM
Flash of Genius, 2002.

UPPTÄCK KONSTEN!

Upptäck konsten är en ny konst-app som orienterar dig i den offentliga konsten i hitills sex av Stockholms läns kommuner. Bland annat hittar man info om Bigert & Bergstöms *Flash of Genius* placerad i Nacka kulturhus. Appen är framtagen av Stockholms läns museum, och tanken är att allt fler kommuner ska hoppa på projektet.

Queer utblick

Desire Lines av Kitty Schumacher är en queerbio skapad för att vända på perspektiven och rikta strålkastaren mot det normativa! Kitty Schumacher är en av 25 unga designers som tilldelades priset för Ung Svensk Form 2020.

FOTO: KITTY SCHUMACHER

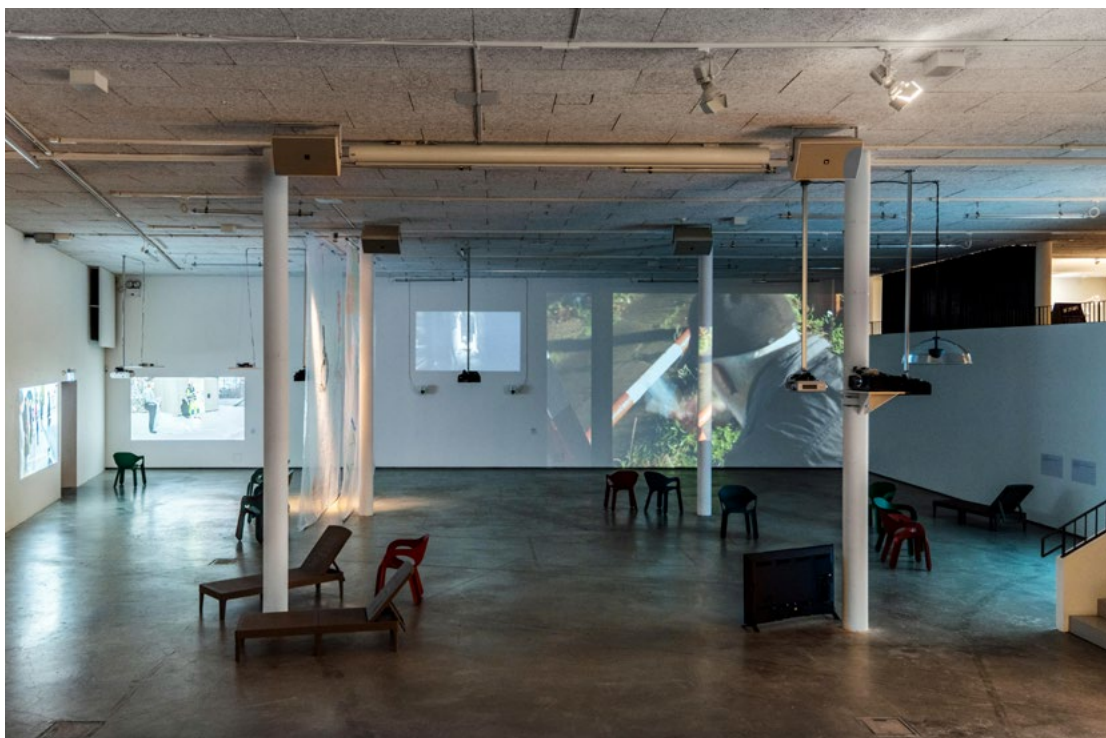

FOTO: JEAN-BAPTISTE BERANGER

VERK

LISA TORELL
*Trottoaren, ett
 mästerverk,*
 2019.
 Utställningsvy från
 Marabouparken.

Forskning ger konstnären tyngd i det offentliga samtalet

Konstnären Lisa Torell ser nya fält öppna sig för konstnärer som forskar.

Du blev i oktober tillsatt som post doktorandforskare på Umeå Konsthögskola! Hur fick du tjänsten och vad tänker du göra av den?

– Skolan utlyste en tjänst i våras och jag blev tillfrågad om jag ville söka den, så då gjorde jag det! Tanken med dessa post doktorand-tjänster är generell att man ska ha möjligheten att etablera sin forskning. Jag kommer att arbeta vidare med min platsrelaterade praktik och de delar i mitt forskningsprojekt som handlar om ökad publikförståelse, deltagande för att bygga ett slags gemensamt ansvar.

Vad gjorde du innan du kom till Umeå?

– Jag gjorde min doktorand på Konstakademien i Tromsø, genom Norwegian Artistic Research Program. Det är ett

OM POST DOKTORAND-TJÄNSTEN PÅ UMEÅ KONSTHÖGSKOLA

20 procent av tjänsten är undervisning, handledning och administration och 80 procent kan ägnas åt egen praktik och forskning.

nationellt program där mina forskarkollegor var utspridda över många olika institutioner över hela Norge och inte bara var konstnärer utan koreografer, dansare, filmare och arkitekter. Ibland kan ju konstvärlden vara lite snobbig och tänka att man bara skulle kunna dela saker med folk från samma fält. Men jag upplevde det givande att dela och samtala med folk som hade en annan praktik.

Vad tänker du att den konstnärliga forskningen kan ha för betydelse för konstnärskåren?

– Den är jätteviktig. Forskning fungerar ju som ett slags synliggörande av kunskap. Att vara forskare innebär ett slags akademiskt tolkningsföreträde och man får en tyngd i det offentliga samtalet. Självdeltar jag i ett samarbete mellan Göteborgs och Lunds universitet som handlar om att utveckla en inkluderande stadsmiljö. Genom forskningen kan jag

som konstnär vara med på samma villkor som övriga deltagare. Tidigare har man kunnat bortse lite från konstnären och istället låtit en konstvetare eller konstteoretiker föra det akademiska samtalet om konstnärlig praktik. Och varför ska de göra det egentligen?

Vad tänker du om dagens villkor för konsten i samhället?

– Samhället har kanske aldrig haft så många scener för konst som idag, samtidigt som jag kan se en detaljstyrning i både ansökningsförfarande för utställningar och stipendier som jag inte upplever fanns innan. I varje ansökan, stor som liten, ombeds man som konstnär att motivera vem konsten är till för och tycks premieras om man kan checka i så många boxar som möjligt. Jag tycker att det borde vara upp till dem som delar ut stipendier att se till att vi får god representation, inte upp till varje projekt att representera allt. Jag upplever att det finns en bakomliggande politisk idé om att konsten ska vara nyttig och alltid till för något, vilket oroar mig.

Nora Hagdahl

Interior Ambush

Var? Kalmar konstmuseum

När? 05.02.2020 – 19.04.2020

Vad handlar utställningen Interior Ambush om?

– Den handlar om relationer till vårt arv, både kulturellt och individuellt. Att arv är något vi bär runt på som en rygg-säck och är svårt att göra sig av med. Den handlar om inre och yttre förväntningar på oss själva och hur dessa är formade av vårt arv samt de strider som uppkommer däremellan. Therese Bohman beskrev det bra i katalogtexten. Hon nämnde de språkhistoriska kopplingarna mellan börd och börda, som kommer från ordet bära.

Hur kommer det sig att du fick göra en utställning på Kalmar konstmuseum?

– Det är andra gången den här utställningen visas – första gången var på Konstakademien före årsskiftet. Kalmar konstmuseums chef Bettina Pehrsson och jag träffades i min ateljé under arbetet med utställningen och så bestämde vi att den skulle visas även i Kalmar. Jag ville väldigt gärna göra en katalog till den här utställningen, men det är väldigt dyrt. Därför arbetade jag och min gallerist för att utställningen skulle kunna gå runt till flera platser och vara ett samarbete mellan flera institutioner. Hälsinglands Museum hade tidigare visat intresse för att visa mina verk, så vi frågade dem om de ville vara med i detta projekt. Så efter Kalmar kommer utställningen att gå vidare dit. Man kan ju inte göra hur många utställningar med nya

grejer som helst under året, så att istället turnera runt med en och samma blev ett sätt att kunna göra utställningar på flera ställen.

Hur har samarbetet mellan dig och institutionen sett ut?

– Det har gått sjukt bra, allt har varit smidigt och museet tog ett stort ansvar för planering och installation. MU-avtalet har följts. Jag känner mig oerhört uppbackad av alla parter i projektet.

Hur upplever du att det är att arbeta som konstnär idag?

– Jag har ju jobbat som aktiv konstnär i tio år nu men har inte varit med om något speciellt jobbigt. Jag upplever att jag är privilegierad och känner mig väldigt stöttad av mitt galleri Magnus Karlsson, men det är klart att alla gallerister inte jobbar som han. Jag vet ju hur branschen ser ut för många andra, ibland kan det vara större skillnad mellan två konstnärer än mellan en sotare och en bagare, så det är svårt att prata om någon generell erfarenhet. Jag upplever det som riktigt rövigt att de konstnärer som inte är kommersiella i många fall måste ha brödjobb för att ha råd att producera en utställning till stora välkända institutioner i Sverige, trots MU-avtal och liknande. Det finns många gråzoner, till exempel täcker ju inte MU-avtalet tid och arbete som läggs ner på produktion.

Nora Hagdahl

Pulsen på nuet blicken mot framtiden

Vilka utmaningar står konstnärer inför på 2020-talet? Hur påverkar ett polariserat samhällsklimat och hot om en global miljökollaps nästa generations konstnärer i deras skapande? KONSTNÄREN har pratat med fem konststudenter i olika skeden av sina utbildningar, om vart konsten och de själva är på väg i det nya årtiondet.

TEXT: ASHIK ZAMAN

Kkh skola

AB Skum
Säckare
No. 1
Mått 100x100
Pappersindustri AB

Levi Septon fotograferad
av Martin Brusewitz på
Kungl. Konsthögskolan i
Stockholm.

Levi Sebton

Tredje året på Kungl.
Konsthögskolan i Stockholm.

Vilken kännedom hade du om konst och konstvärlden innan du började på konsthögskola?

– Jag hade viss koll på måleri och konsthistoria även tidigare och var väldigt intresserad. Det var nog ändå först när jag väl började på konsthögskola som jag fick en närmare insikt i konstsfären eller en särskild konstscen.

Du studerar på Mejan i Stockholm men började initialt på konsthögskola i Bergen. Vilka överväganden gjorde att du bytte och vad har varit fördelen med att inte koncentrera utbildningen till en plats?

– Fördelen är att man kan jämföra och se för- och nackdelarna med olika utbildningar med egna ögon istället för att ha en föreställning om dem. Jag tror man kommer fram till att det egentligen inte finns något bättre och sämre, utan att det snarare handlar om mer eller mindre resurser. Jag tror att man kan se det som ett slags personkemi, där olika personer och utbildningsformer klickar olika väl.

Du arbetar med måleri som är ett uttryck fyllt av tradition och vördnad. Hur fri kan man egentligen vara?

– Jag tror att man är så pass fri som man själv avser att vara. Jag föreställer mig att en viss fingertoppskänsla kan inverka när man skapar och verkar inom en kontext. Inom måleri kan det vara bra att ha en kännedom om hur det man skapar relaterar till en allmän uppfattning – till exempel om det relaterar till begrepp som ”kitschigt” eller ”illustrativt”. Samtidigt kan det säkert vara ett handikapp att vara för beräknande och inlärd i en tradition.

Hur ser livet på konstskola ut sett till kamratskap och inbördes hierarkier?

– När jag bytte till Mejan tog det ett tag att förstå den typen av distans som somliga håller till varandra – att det till exempel kan handla om hårt arbete i ateljéerna eller om att det finns mycket känslor i processen som gör att man är på sin kant. Fast jag måste ändå säga att kamratskapen generellt är väldigt god. Det är många fina

människor i samma sits, och jag upplever att folk är genuint glada när något bra händer någon eller bra verk görs.

Vad kan konstnärer och andra aktörer göra för att få till stånd en mer hållbar situation för konstnärer i det nya årtiondet?

– Som konstnär tror jag att man kommer att behöva vara mer företagsam själv och få saker och ting att hända. Det kommer vara nödvändigt att se på sig själv som till hälften konstnär och till hälften entreprenör. Ser man till ”finkonstscenen” och tänker på antalet gallerier som inryms och antalet unga konstnärer som utexamineras så är det ju en bråkdel som får möjligheten att visa sin konst. Jag kan tycka att det vore fantastiskt med fler öppna sammanhang som Vårsalongen på Liljevalchs i Stockholm eller en öppen konsthall där konstnärer av egen bedrift kan visa inför publik. Sen tänker jag att det också skulle vara bra med fler stipendier.

Din generation konstnärer utbildar sig under ett kaotiskt politiskt klimat och hot om miljökollaps: hur påverkar det ditt skapande, om alls?

– Det ger en väl en ångest och medför en viss känsla av brådska. Jag tror att jag flyr lite in i en bildvärld men jag tror att man i skapandet filtrerar sig igenom alla omständigheter runt omkring en, så kanske att det finns en passiv påverkan i vart fall.

Ser du några strömningar som är på väg i konsten som kommer att präglade de kommande åren?

– Jag tror att ”personlig branding” och företelesen om konstnären som ett varumärke som går att kommersialisera kommer att växa fram i en mycket bredare utsträckning än idag och påverka flera konstnärskap. Det tror jag redan varit på frammarsch genom Instagram och andra sociala plattformar där även ”konstinfluencers” vuxit fram som inslag. Sen föreställer jag mig att demokratisering och tillgängliggörandet av teknik kanske kommer göra att fler konstnärer intresserar sig för AR, VR och machine learning.

Vad står näst på tur för dig?

– Min klass har kandidatutställning på Färgfabriken i Stockholm den 28 maj. Besök gärna den! Jag kommer att fortsätta måla och är sugen på att ställa ut, så jag kommer att försöka fixa med sådant! Kanske också att jag testar att göra en film. ●

"Jag tror att 'personlig branding' och företeelsen om konstnären som ett varumärke som går att kommersialisera kommer att växa fram i större utsträckning än idag."

"Något som känns
viktigt med tekniken
inom konsten är
imperfektionen."

Estrid Åkermark fotograferad av
Elin Berge på Konsthögskolan i Umeå.

Estrid

Andra året på Konsthögskolan vid Umeå universitet.

Åkermark

Vilken kännedom hade du om konst och konstvärlden innan du började på konsthögskola?

– Som liten var jag kreativ och gick på konstmu-seer ibland. Men jag skulle säga att det var när jag gick det estetiska programmet på Viktor Rydbergs gymnasium i Stockholm som jag på allvar började besöka gallerier och lära mig om konstvärlden. Sedan dess har jag fortsatt att gå konstutbildningar, och nu är jag här på konsthögskola.

På vilka sätt har dina föreställningar om konstfären förändrats sedan du började i Umeå?

– Jag har insett att inget är bättre än kombinationen av sann kreativitet och hög arbetsmoral. Jag har också insett att det finns egna initiativ att ta istället för att bara vänta på möjligheter. Något som förvånade mig med konsthögskolan var att vissa teman och material ofta återkommer. Många skolor får undermedvetet sin egen stil och ideal. Det viktigaste tycker jag är att vara medveten om det och fortsätta vara sann mot sig själv.

Hur upplever du konstlivet i Umeå? Kan det i sammanhanget finnas en fördel med att studera utanför Stockholm som epicenter för konsten?

– Konkurrenten är inte lika hög i Umeå, och efter ett tag har man stött på de allra flesta som håller på med samtidskonst. Man får bättre möjligheter och det är lättare att jobba sig upp än i Stockholm. Eftersom det inte finns lika stort utbud så känns det som att varje enskild utställning får mer uppmärksamhet. Det finns ett tydligare kontaktnät och familjaritet mellan konstnärer. En av de största skillnaderna från Stockholms

konstliv är nog optimismen. Det finns ett ”rosafärgat” filter, alla ska vara vänner, gallerierna är konstnärsdrivna och det finns inga ”bad guys” med tveksamma avsikter. Det är förstås på gott och ont.

Vilka funderingar brottas du med när det gäller ett hållbart konstnärligt utövande i framtiden?

– För mig handlar det om att lyckas etablera mig så mycket som jag vill, att få det att gå runt ekonomiskt samt att fortsätta att vara genuin mot mig själv.

Du arbetar bland annat med digitala medier som i stor utsträckning präglat senaste årtionden. Vart tror du att tekniken kommer att röra sig?

– Något som känns viktigt med tekniken inom konsten är imperfektionen. Att estetiken är något mer än bara funktion och att det inte är något fel med trasig eller gammal teknik. I framtiden ser jag ännu mer artificiell intelligens och konst skapad helt utan människans inflytande. Förhoppningsvis kommer det att finnas fler kvinnor representerade inom den digitala konsten.

Vilket ansvar tycker du konstnärer och konsten har i de frågor som kantar världsklimatet idag, såsom icke demokratiska politiska strömningar och miljöproblem?

– Jag tycker inte att konstnärer har ansvar att göra någonting alls, däremot är det otroligt viktiga frågor och jag har respekt för att de behandlas.

Vad står näst på tur för dig i det nya årtiondet?

– 2020 vill jag blomstra! Jag fortsätter med studierna och deltar i en klassutställning på galleriet Verkligheten i Umeå i april. ●

Tony Karlsson

Femte och sista året i fri konst på Konstfack i Stockholm.

Savci

Vad gjorde du innan du började konsthögskola?

– Jag gick innan Konstfack på Gerlesborgsskolan och tjatade faktiskt in mig kan man säga. Jag ringde helt enkelt under sensommaren och sa att jag verkligen behövde gå där. Jag hade inte riktigt kommit igång med att göra konst ännu. Jag hade sytt en del innan och kom egentligen från en teaterbakgrund.

På vilka sätt har dina föreställningar om konstfären förändrats sedan du började på Konstfack och under tiden här?

– Jag tror att jag under hela tiden och under åren på skolan har varit på det klara med vikten av att sträva efter att vara självförsörjande; att själva skapa de förutsättningar som vi behöver för att verka med vår konst. Det går att blicka på hur konstfären ser ut nu, men i slutändan har det alltid handlat om att utröna vad vi vill samt vad vi behöver och ha ett fokus därefter. Att begrunda detta har varit en fråga om nödvändighet.

Hur förankrad tycker du att konstskolan är i världen utanför konstskolans försorg?

– Jag tänker att den upplevelsen är så individuell och starkt hänger ihop med de sammanhang en befinner sig i och söker sig till. För mig har samtal varit särskilt betydelsefulla både inom och utanför ateljén för att kunna skapa kontaktytor. Jag känner nog att det är i samtalen som mina möjligheter att skapa konst överhuvudtaget har uppstått.

Hur upplever du klimatet i konstvärlden för unga konstnärer idag?

– Jag upplever att det inte finns tillräckligt med möjligheter till arbete i relation till studenter som utbildar sig inom landets konsthögskolor. Glappet mellan utbildning och yrkesverksamhet behöver radikalt omarbetas för att lyckas erbjuda trygghet nog för kommande generation att våga satsa på det här yrket. Många riskerar att bränna ut sig

eller drabbas av psykisk ohälsa på grund av dessa vanskliga omständigheter.

Vad kan konstnärer och andra aktörer göra för att få en hållbarare situation till stånd för konstnärer i det nya årtiondet?

– Jag ser en lust att skapa förutsättningar att verka vid sidan av branschens marknad och institutioner. Det behövs investeras i fler initiativ för unga konstnärer att mötas, experimentera och utforska sitt arbete i relationen till betraktare, deltagare, institutioner och curatorer.

Känner du att rådande samhällsklimat med oroligt politiskt läge och global miljökris påverkar ditt skapande?

– För mig har det varit viktigt att hitta en plats att skapa utifrån etisk och själslig hållbarhet. Jag har behövt hitta till en inre röst som känns genuint regenererande och samtidigt specifik för mina upplevelser. Vi behöver våga förstå vår gemensamma kraft för att kunna påverka rådande klimat. Konsten är för mig en plats för att skapa medvetenhet, medlidande, kärlek och vrede.

Ser du några nya strömningar inom konsten, och vad kommer att utmärka nästa årtionde?

– Jag vågar inte ge mig på en trendspaning, utan delar hellre med mig av en önskelista. Jag önskar se mer stöd för konstnärlig forskning och en utveckling av avkoloniserings praktiker. Jag hoppas ta del av fler berättelser av personer och grupper som tidigare inte har möjliggjorts plats eller resurser att göra sig hörda. Jag önskar en starkare känsla för kollektiv, social autonomi och möjligheter att verka bortom marknadens pengar, spektakel och marknadsföringsprojekt. ●

”Glappet mellan utbildning och yrkesverksamhet behöver radikalt omarbetas för att lyckas erbjuda kommande generation trygghet nog att våga satsa på det här yrket.”

Tony Karlsson Savci fotograferad av **Martin Brusewitz** på **Konstfack** i **Stockholm**.

"Det finns fortfarande en ganska ointressant diskurs som positionerar konstnärer utifrån etiketter som etnicitet och kön."

Amin Zouiten fotograferad av **Frans Hällqvist** i Rosengård Centrum.

Amin Zouiten

Andra året på
Konsthögskolan i Malmö.

Vilken kännedom hade du om konst och konstvärlden innan du började på konsthögskola?

– Innan jag började i Malmö gick jag två år på konstakademien i Wien. Tiden i Wien introducerade mig till en rad konstnärliga praktiker utöver dem man vanligen möter i Skandinavien. Jag valde att söka hit eftersom Konsthögskolan i Malmö har rykte om sig att ligga närmare den diskussion man hittar i Centraleuropa.

På vilka sätt har dina föreställningar förändrats sedan du började i Malmö?

– Jag blev mest förvånad över det låga tempot som konstnärer jobbar i här. I Wien, som är en tio gånger större skola, fanns en annan attityd kring samarbeten mellan studenter. Så jag blev ganska överraskad över den återhållsamma attityden här i Malmö. I sammanhanget ser man ett samband mellan den konstnärliga kontexten man verkar i och staden som man befinner sig i. Här får man tid att utveckla en praktik som bygger på reflektion och undersökande istället för andra parametrar som tar fokus, till exempel synlighet och hög produktion. Jag förvånades även över att majoriteten av skolans studenter är skandinaver, med tanke på skolans internationella profil.

Vilka fördelar upplever du med studier i Malmö?

– Malmö är fortfarande en stad som är billig att bo, äta och ha ateljé i. Samtidigt finns det en tradition av egenorganiserade utställningsytor och projekt. Däremot kan det verka svårt att få ögon på sig utifrån, men det tror jag inte att vi bryr oss alltför mycket om här. Det skapar istället en fokuserad miljö, där vikt läggs på att en praktik hela tiden är i utveckling och inte ska stagnera efter studietiden. Jag tänker på studierna här som med Zlatans formativa år i Malmö FF. För mig är det uppenbart att de mest spännande konstnärerna från konsthögskolor i Skandinavien utexamineras här.

Vilka utmaningar ser du väntar som konstnär?

– Det finns fortfarande en ganska ointressant diskurs som positionerar konstnärer utifrån

etiketter som etnicitet och kön. Jag är medveten om det, men försöker att inte tänka på det alltför mycket. I min konstnärliga praktik tänker jag att det är viktigt att behålla en öppenhet och låta den ta nya former. Idag när de allra flesta dimensioner av ”konstnärsyrket” är på väg att professionaliseras tror jag helt klart att samarbete mellan konstnärer kommer att spela en större roll i mitt och andras konstnärskap, som motreaktion på ett individfokuserat tänkande.

Du driver Filmögon med konstnären Aron Skoog. Vilka överväganden låg bakom tidningen?

– En känd svensk filmkritiker skrev 2013 en riktigt dålig recension om filmfestivalen i Marrakech, där han bland annat klagade på att visningar var försenade på grund av orientalisk tideräkning. Vi skrev en replik men inga forum var intresserade av att publicera den. Filmögon startade från förutsättningen av en öppenhet i form baserad på inskickade bidrag. Ett nummer har släppts årligen, och i år tar Filmögon fart igen med en serie mindre publikationer och filmvisningar.

Vilket ansvar tycker du att ni konstnärer har i de hot som kantar världen idag, såsom klimatkrisen?

– När jag ser konst som försöker fungera som replik på den tid vi lever i känner jag ofta att tendensen är att ta ett visst uttryck som känns alltför didaktisk. Konsten är ju en del av det system med stort K som försöker profitera på varenda millimeter av tillvaron. Så att det skulle vara upp till konstnärer att vara ett slags läsare av ’signs of the times’ tycker jag är ganska pervers. Konsten tycks alltid lägst i politikernas prioriteringar, vilket får mig att tänka på det skrämmande scenariot om en värld utan konst. Jag tror ändå att det är ett ansvar hos alla att kunna motverka och göra förändring i de här frågorna och tror fortfarande på konstens potential att öppna upp andra synsätt om världen.

Vad händer närmast i det nya årtiondet?

– Jag har precis påbörjat en film som bygger på en myt i min släkt om en liga guldrånare i 80-talets Marocko. Filmen kommer att iscensättas i nutid i Ouarzazate, ’Marockos Hollywood’, där rånarbilen kommer att fungera som narrativt stoff. ●

Jessy-Lin

Studieuppehåll från Kungl.
Konsthögskolan i Stockholm
efter tredje året.

Santana

Hur kommer det sig att du började studera på konsthögskola?

– Jag kommer från en familj där främst musik har varit viktigt och ständigt närvarande. Sen har jag alltid varit en kreativ person som varit nyfiken när det kommer till det konstnärliga. Jag tror att det var avsaknaden av bildkonsten som förde mig till rum och utbildningar där konsten står i centrum, för att kunna få bejaka det fria konstnärliga skapandet vilket är något annat än till exempel bildundervisningen i skolan som alltid var bunden till direktiv, vilket kunde provocera mig.

Vilka konstnärer har varit viktiga för dig i ditt konstnärskap?

– Jag började med fotografi tidigt, och då var Cindy Sherman väldigt inspirerande för mig i hur hon genom fotot transformerar sig själv och gestaltar olika roller och karaktärer. Det är sättet att använda sig själv och sina erfarenheter i konsten som intresserade mig. Lee Lozano och Sarah Lucas är ytterligare konstnärer som tidigare varit viktiga. Jag hämtar mycket drivkraft även från musik.

Du studerar på Mejan (KKH) i Stockholm och har för närvarande studieuppehåll. Vilka överväganden finns kring att ta sin tid istället för att jäkta?

– Jag gick på förberedande konstskola i Danmark, vilket var betydelsefullt för mig, och jag sökte därifrån till Mejan och kom in direkt vilket jag inte alls hade väntat mig. Jag kan känna att det gick väldigt fort och att jag bara körde på, möjligen i ett spår som inte representerar mig idag. Jag kände att jag behövde få perspektiv över det jag gjort hittills och likaså över vad jag vill göra framöver. Det har också känts viktigt med andra erfarenheter i livet för att växa som konstnär.

Hur ser livet på konstskola ut sett till kamratskap och konkurrens?

– Jag hade en bild innan jag började på Mejan om hur det skulle vara som visade sig inte stämma. Det kändes nästan lite otäckt, men det blåstes bort direkt. Det var så många fina människor, intressanta samtal och mycket puls.

Jag ser att det kan finnas konkurrens samtidigt som jag tycker att det förs samtal om att man inte ska se varandra som konkurrenter. Att vi inte ska se någons framgång som något som står i vägen för vår egen. Jag tror man får jobba med sig själv och se till att stå utanför sådan negativitet och välja vilken inställning som leder en.

Hur upplever du mångfald i konstvärlden?

– För mig handlar frågan på ett personligt plan mycket om bakgrund. För mig har det aldrig varit självklart att kunna vara konstnär och ha det som ett yrke. Det har stundtals varit svårt att slappna av. Men för många andra som kommer från en sådan bakgrund har det funnits en annan övertygelse och en annan trygghet, vilket märks tydligt. Det innebär inte att de inte sliter lika hårt, men det finns ett ärvt självförtroende som kanske inte medför samma oro.

Hur påverkar världsklimatet med politisk oro och miljökollaps dig i konsten?

– Jag upplever att det påverkar konstnärer mycket i skapandet och i hur vi tänker och ser på våra praktiker. Jag tror det enda sättet att röra sig mot förändring i samhället när det kommer till dessa globala problem är att vi gör det ihop. Jag tror som en följd att jag också känner behovet att söka mig till andra och även i konsten arbeta mer kollektivt.

Ser du redan nu några nya strömningar som är på väg i konsten, och vad kommer att präglade de kommande åren?

– Jag tror, utöver att det kollektiva kommer att få mer fotfäste, att gränser ytterligare kommer att suddas ut mellan olika kulturyttringar och konstnärliga discipliner. Jag får en känsla av att det inte kommer att te sig lika viktigt att ordna konst i olika fack – det blir oviktigt om något är musik eller videokonst.

Vad står näst på tur för dig i ditt konstnärskap?

– Jag har olika projekt på gång och tror det som utmärker idéerna är att det kommer vara interdisciplinära projekt där samarbetet med andra konstnärer kommer att vara i fokus. ●

”Jag tror, utöver att det kollektiva kommer att få mer fotfäste, att gränser ytterligare kommer att suddas ut mellan olika kulturyttringar.”

Jessy-Lin Santana fotograferad av **Martin Brusewitz** på Stockholms universitet.

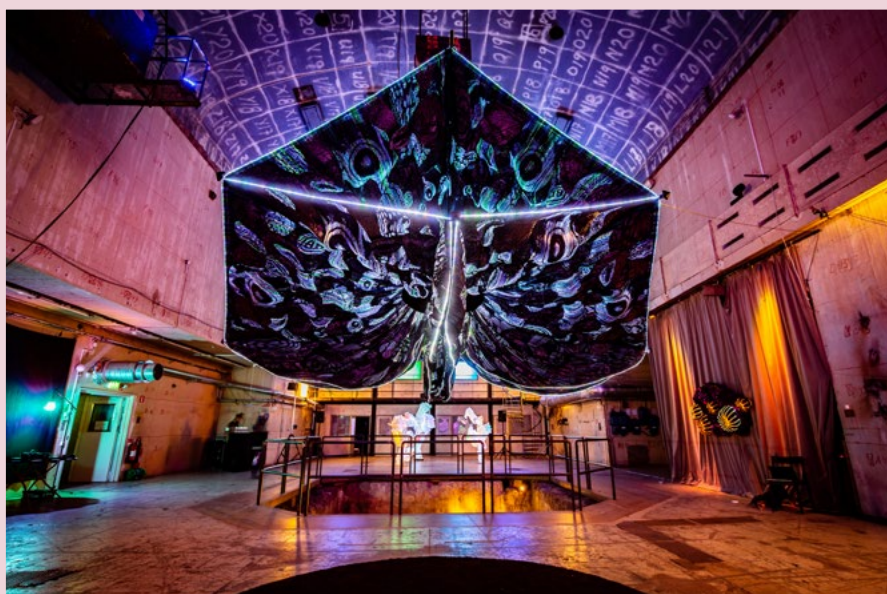

Textila

FOTO: YANN HOULBERG ANDERSEN (TILL VÄNSTER OCH NEDAN)

Malin Bobeck Tadaas skulpturer i textiler med optiska fibrer, som kan leda ljus, skiftar färg när besökarna rör vid dem.

arkitekturer

Tyg som byggmaterial och arkitektoniska element?
Textil vinner mark både inom arkitektur- och konstområdena.
Men var är textil arkitektur? KONSTNÄREN har träffat Malin Bobeck Tadaa som använder tyg för att skapa rum.

TEXT: EMIL ÅKERÖ

Malin Bobeck Tadaa är utbildad i textildesign vid textilhögskolan i Borås och arbetar idag med rumsliga konstinstallationer – textila skulpturer som interagerar med besökarna.

– Jag skapar textila världar där människan blir en del av konstverket med hjälp av smarta textilier som interagerar med besökaren, säger textilkonstnären Malin Bobeck Tadaa.

Hon väver sina textilier med optiska fibrer som har förmågan leda ljus, som sedan kopplas till LED-lampor. De har också invävda trådar som leder elektricitet och kan känna av mänsklig beröring. När besökarna rör vid skulpturerna förändras färgerna i dem.

När Malin berättar detta för mig kan jag inte låta bli att ställa frågan: hur får man för sig att syssla med detta?

– Jag insåg under studietiden att det som lockade mig var att experimentera med att ta fram nya textila material. Tänja på gränserna av vad som kan kallas textil, när den kombineras med ny teknik.

När hon avslutat sina studier fortsatte hon på samma spår, men började forma sina textilier till interaktiva installationer som fyller hela rum. Den senaste utställningen var på R1, Sveriges första kärnkraftsreaktor, 25 meter under jorden vid Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm.

– Där byggde jag textila installationer kopplade till augmented reality, en tredimensionell digital värld som existerar ovanpå den fysiska.

Besökarna fick ta på sig ett par speciella AR-glasögon. När de rörde vid de taktila skulpturerna så påverkades skulpturerna både i den fysiska världen och i den virtuella genom att byta färg och mönster.

Malin beskriver det hon gör som att skapa skyddade rum där människor bjuds in att interagera. Verken låses upp genom att flera människor samarbetar, till exempel genom att röra vid verken på olika ställen i ett visst mönster vilket skapar en ljusanimation i skulpturerna. Men utmaningen har varit att få besökarna att våga närma sig verken och röra vid dem.

– När jag ställde ut på Göteborgs konstmuseum var det jättesvårt. Folk är inte vana vid att få röra

saker, så vi fick ha en jättestor skylt. På R1 är det en hiss ner till utställningen, då hade vi en film som berättade vad som väntar. Det fungerade bättre.

Det Malin Bobeck Tadaa gör går in under begreppet textil arkitektur – att skapa rum och rumslighet med hjälp av textilier. Det kan vara allt från vara textil som används för att skydda allmänheten från fallande murbruk vid en fasadrenovering, till bilklädselar, till att slå in hela hus i tyg eller använda textil som sekundärt material för att gjuta i.

– Ett tält är en form av textil arkitektur, förklarar Malin Bobeck Tadaa.

Textil kan användas för att skapa rum i rummet och skulptera platsen.

Vid Textilhögskolan i Borås sker forskning kring textil arkitektur, och härifrån koordineras även nätverket och EU-projektet Arcintex ETN som bland annat bedriver forskning med ett femtontal doktorander runt om i Europa.

– Arkitektur är ett väldigt hårt ämne, medan tyg ger en mjukare aspekt. När de möts uppstår olika korsningar. Det kan handla om att ta fram olika färger och färgkombinationer eller som det Malin Bobeck Tadaa gör med att ta fram interaktiva moment i tyget. Vi har även haft studenter som tagit in plantor i textil, för att skapa nya ändamål, säger Delia Dumitrescu som är professor vid Textilhögskolan och ansvarig för doktoranderna i Arcintex ETN.

FOTO: JENNY MAGNUSSON

KONSTNÄTVERKET SKRÄDDARE SOM REBELL

Nätverket har funnits sedan 2013 och ordnar interna och publika möten som reflekterar över vad det textila arvet kan vara och vad det har för betydelse för ett konstnärligt tänkande. Nätverket består av Kristina Müntzing, Stina Östberg, Åsa Norberg/Jennie Sundén, Goran Hassanpour, Maria Magnusson, Jenny Magnusson, Marie Holmgren, Meira Ahmemulic, Carina Fihn, Dorota Lukianska, Ewa Brodin, Pia König, Zsuzsanna Larsson Gilice, Eric Magassa, Johan Zetterqvist, Pia Mauno och Camilla Larsson.

I konst och kulturhistorien har det funnits andra mer kända barn till textilarbetare: målaren Renoir, vars pappa var skräddare, gjorde sina första teckningar med sin fars skräddarkrita. Surrealisten Magrittes far var skräddare och mamma modist, Louise Bourgeois båda föräldrar restaurerade gamla bonader i en egen verkstad och vävde tapeter. Man Ray var textilarbetare som även bedrev skrädderi hemma. Sophie Taeuber Arp växte upp i textilhandlar familj i Trogen.

”Textilen är tillåtande i sin förmåga att vara storskalig samtidigt som den kan vikas ihop.” Pia Mauno

Ett annat nätverk med kopplingar till textilkultur och -arkitektur är *Skräddare som rebell* som sommaren 2018 curerade *Veckad Paviljong*, en textil konsthall som byggdes upp av tio tält gjorda av tio konstnärer. Verken visades under Wave Arts and Music festival på Asperö folkets park.

- Tältkonstverken lyfte frågor om förflyttning, arv, hemmet som borg eller kollektiv - textil som skal, skydd, asyl, fristad, gräns och metafor för den gemensamma tältduk vi väver och huserar under. Flera av konstverken användes att övernatta i av festivalbesökarna, berättar Pia Mauno som är initiativtagare till nätverket.

Förutom *Veckad Paviljong* har *Skräddare som rebell* tagit fram tygmönstret *Veckat men inte glömt*. En kollektiv bildbank bestående av textila och konstnärliga arv samlades in och blev grunden för ett digitalt lapptäcke som trycktes på ett femton meter långt linnetyg. Tyget har sedan används som fond vid utställningen *Väva, fläta, fästa - textila pionjärer och samtida uttryck* på Västerås konstmuseum där flera av medlemmarna medverkade. Medlemmarna är aktiva som konstnärer, curatorer och skribenter och förenas av att de har

ett textilt arv bakom sig i form av textilarbetande föräldrar eller nära släktingar.

- Med arv menar vi arv av kunskap om det textila materialet och dess arbetsmetoder och verktyg. Det har vi sedan på olika sätt använt som en tankemodell för att ställa frågor kring identitet, konstnärsroller och vad ett arv kan innebära.

Bildkonstnären Pia Maunos mamma arbetade som mönsterkonduktör, bland annat för flygvärddinneuniformer. Det textila arvet har sedan kommit att prägla hennes konst på olika sätt, till exempel har hon låtit sig inspireras av klädmärket Adidas klassiska ränder.

- Textilen är tillåtande i sin förmåga att vara storskalig samtidigt som den kan vikas ihop. Det finns också den mer abstrakta/alkemistiska lite magiska aspekten kring det textila, från tråden till den platta ytan som sedan kan omformas till i stort sett vad som helst. ●

STOLAR I RAMPLJUSET

I designexperimentet *The Kinship Method* har fem formgivare dissekerat, omarbetat och diskuterat varandras verk. Resultatet är 15 unika stolar, och en metod att bryta den isolering många designers befinner sig i.

TEXT: JENNY DAMBERG FOTO: KARIN BJÖRKQUIST

DESIGNERN MARGOT BAROLO befinner sig i en cirkel av 15 unika stolar, fem vardera ur vad hon refererar till som tre generationer, uppställda på Sven-Harrys konstmuseum i Stockholm. Jag tar en stol ur första generationen, medan hon väljer en ur den andra. Kinship kan översättas med frändskap, blodsband eller släktskap. Projektets kärna är att låta deltagarna hitta sin inre designer genom att våga ge och ta, berättar Margot Barolo, som är både initiativtagare och en av deltagarna. I inledningsskedet fick deltagarna 30 dagar på sig att utforma varsin stol. I nästa led byttes de slumpmässigt inom gruppen, med uppmaningen att göra om men behålla 20 till 40 procent av originalformen. Sedan bytte man igen. Formmässigt var det enda kriteriet att stolarna skulle gå att sitta på under *The Kinship Methods* avslutningsmiddag, i februari 2020.

– En stol kan ta år att göra. Nu hade vi 30 dagar. Det fanns en tanke med det, att man inte skulle kunna stanna upp och bli för smart, utan tvingas att gå på känsla och att det man tänker hämtas direkt ur ens inre baserat på arv och miljö. Det är kris och utveckling om vartannat, säger Margot Barolo.

I projektet ingick också samtal i gruppterapi-form, där deltagarna resonerade om processen och sina känslor för arbetet.

– Det är lite förbjudet att prata form, rakt av. När vi arbetar på Beckmans handlar mycket om att utbilda nya designers för ett hållbart samhälle. *The Kinship Method* handlade om att blicka inåt och i formen, istället för att blicka utåt. Jag är övertygad

om att det är en förutsättning för att kunna verka relevant i andra sammanhang.

Har du någon favorit bland stolgenerationerna?

– Svårt, jag skulle snarare vilja lyfta att jag ser att de blivit olika på grund av att de tillkommit under olika faser. Den första där enbart en designer per stol är inblandad är avslöjande på ett sätt. Den andra är mer sökande. Det tredje som har tre personers inblandning är kanske den mest tydliga, som att vi tredje varvet börjat lära oss vad det handlar om.

En viktig tanke med *The Kinship Method* var att bidra till att bryta den isolering som Margot Barolo menar är vanlig i designvärlden.

– Som formgivare är vi ofta solitära. Uppdragsgivarna tjänar på att vi är isolerade. Jag tycker att det utnyttjas. Jag tror att en maktförskjutning kommer att ske om vi slutar att vara så mycket av de nyttiga idioter som vi är i dag.

Hur då?

– Det finns en stark kultur hos designers att vi inte kan producera själva. Men det kan vi. Ny teknik möjliggör det. Man kan göra saker med små medel, hålla små lager. När designers förstår det, då tror jag att mycket kommer att hända. Nya målgrupper och uttryck kan få utrymme. För att inte tala om vad det skulle innebära för de ekonomiska villkoren, som är så osäkra för designers idag.

Margot Barolo är designer och programansvarig för form på Beckmans School of Design i Stockholm. Hon är också vice riksordförande i Konstnärernas Riksorganisation.

– Det är omöjligt att inte ha en förväntning på vad andra ska göra, säger Margot Barolo, initiativtagare till *The Kinship Method*, där hon och fyra andra formgivare ärvt och arbetat om varandras stoldesign.

Andreas Nobel

"Lämnade provocerande enkla ritningar."

Du arbetar väldigt sällan med ritningar. Hur var det att lämna ifrån sig ritningar och att arbeta med andras?

– Jag har svårt att läsa ritningar och är allmänt kritisk till vad denna förstelnade, kalla, ickemateriella och tvådimensionella representation av en blivande varm, rörlig kropp gör med formgivningsskulturen. Konsekvensen var att jag lämnade ifrån mig nästan provocerande enkla ritningsunderlag.

Gjorde gruppstamtalen dig klar över något kring dig själv?

– Jag tror att jag förstår de andra formgivarna bättre och därigenom kanske jag förstår mig själv bättre.

Har du någon favorit bland stolarna eller generationerna av stolar?

– Av mina egna tycker jag ganska mycket om den som är en ganska rak kopia av Mia Cullins stol med den lilla skillnaden att det finns en liten knyck och tillplattning av röret i ryggen – en komfortgrej men som också handlar om form och metamorfos – någonting runt går till platt och sedan tillbaka till runt igen.

Vad var svårast?

– Att få till stoppningen och tapetseringen till min första stol. Jag hade ingen kunskap om möbeltapetsering och underskattade, som ofta är fallet när man är okunnig om ett kunskapsfält, svårigheten. Som tur är har jag en symaskinsreparatör på gatan som hjälpte mig mycket, så jag lärde mig en hel del under projektets gång.

Andreas Nobel är inredningsarkitekt och professor i möbeldesign på Malmstens Linköpings Universitet.

The Kinship Method

Formgivare: Margot Barolo, Erik Björk, Mia Cullin, Andreas Nobel och Fredrik Paulsen. Dessutom deltar skribenten och gruppstamtalsledaren Salka Hallström Bornold, fotografen Karin Björkquist och formgivaren Samira Bouabana. Projektet är genomfört som en del av Beckmans designhögskolas satsning på konstnärlig utveckling och forskning. Möbeltillverkaren Mitab samt Tärnsjö garveri har bidragit med material, produktion och kunskap.

Erik Johan Björk, Fredrik Paulsen, Andreas Nobel.

Margot Barolo, Erik Johan Björk, Mia Cullin.

Andreas Nobel, Margot Barolo, Fredrik Paulsen.

Fredrik Paulsen, Mia Cullin, Margot Barolo.

Mia Cullin, Andreas Nobel, Erik Johan Björk.

Erik Björk

"Inga referenspunkter ger väldigt många alternativ."

Vad var svårast?

- Att arbeta utan en tydlig uppdragsgivare. När jag ritade en stol åt ett möbelföretag finns avgränsningar i vad stolen får kosta, men även i fråga om form - när övergår det unika i möbelen från att vara något positivt till att bli konstigt och svårsåld? I arbetet med en producent kan man alltid jämföra den nya produkten med företagets befintliga. I Kinship fanns inga tydliga referenspunk-

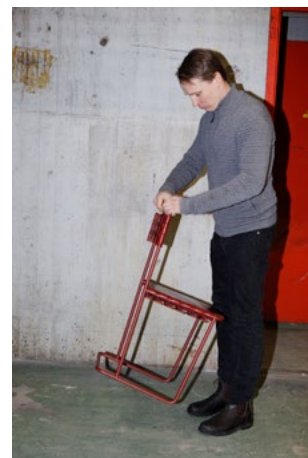
ter, vilket ger väldigt många alternativ.

Hur skilde sig arbetet här från hur det går till när du och din byråpartner Mattias Karlsson samarbetar?

- Det har varit både likt och olik. Jag är väldigt van vid att dela en designprocess med någon annan, att både vara den som går in och petar, men också inspireras av en skiss och att göra något nytt utifrån den. Den största skillnaden var nog att det

i Kinship inte fanns någon inblick eller möjlighet att påverka utvecklingen av den stol man lämnade ifrån sig. Samtidigt står jag inte heller som avsändare för stol nummer två, vilket gör att jag på ett sätt är fri från ansvar.

Erik Björk är adjunkt i form vid Beckmans designhögskola. Driver tillsammans med Mattias Karlsson designbyrån Karlsson & Björk.

Fredrik Paulsen

"Gruppterapin var en stor del av behållningen av projektet."

Hur arbetar du i vanliga fall?

– När jag formger möbler arbetar jag oftast själv och i och med det helt kompromisslöst. Med det sagt är det inte säkert att det blir helt bra ändå. Därför jobbar jag ofta vidare med möblerna och ändrar vissa detaljer. Det är en av fördelarna när man jobbar småskaligt och ofta med unika exemplar, till skillnad från när man ritat möbler som ska serie-tillverkas.

Hur var gruppterapin, blev

du klar över något kring dig själv som formgivare?

– Det var en stor del av behållningen av projektet. Jag är inte helt säker på om jag kom till någon insikt om min egen praktik, men däremot om designprocessen i stort. Och det var väldigt skönt att prata om vad som varit svårt i arbetet.

Har du någon favorit bland stolarna eller generationerna av stolar?

– Sista generationen. De är mångbottnade. Vissa är

väldigt knepiga och skulle förmodligen aldrig ha kommit till om inte det inte vore för dessa förutsättningar.

Fredrik Paulsen driver Studio Fredrik Paulsen.

Lyssna på
KONSTNÄREN
podcast avsnitt 3
om formgivaren
Fredrik Paulsen

Anna Svensson, *Sunny Afternoon, 2017 (beskuren)*.

Aktuella utställningar

KONSTHALLEN · KULTURENS HUS LULEÅ

7 mars – 29 april **Anna Svensson**

7 mars – 3 maj **Gunilla Samberg**

7 mars – 3 maj **Markus Lantto**

7 mars – 3 maj **Offentlig konst**

För övrigt utställningsprogram och information,
www.kulturenshus.com/konst

Nytt gestaltungsoppdrag Skellefteå kommun

Anläggning av två cirkulationsplatser

Intresseanmälan senast 2020-04-20

Gestaltungsoppdrag publiceras
via e-avrop Skellefteå kommun

Länk: <https://www.e-avrop.com/skelleftea/e-Upphandling/Announcement.aspx?id=51171>

Mia Cullin

"Jag har nog blivit mer medveten om min egen formgivning."

I *The Kinship Method* gick ni in och ändrade 60 till 80 procent av varandras form. Hur brukar det gå till när du jobbar mot en beställare?

– Ibland har beställaren önskemål och förslag på förändringar under projektets gång. Främst gäller det ändringar för att produktionsanpassa det som ska bli en produkt. Ändringarna brukar då oftast inte vara synliga och påverka utseendet. Men ibland kan förslag även komma från säljsidan, då kan det till exempel gälla

ett mått eller en praktisk detalj på objektet eller möbeln. Det handlar mycket om

att ha en god relation med beställaren så att det går att diskutera under processen, att kunna motivera sina val och vara öppen för andras åsikter och idéer. Design är sällan ett ensamuppdrag, speciellt inte när beställaren gett designern en brief. Men viktigt är att formgivaren alltid har sista ordet gällande formen.

Hur upplevde du gruppsamtalen, blev du klar över något kring dig själv?

– De har varit intressant. Alla har olika ingångar i

designprocessen, olika formspråk och helt olika syn på design, både praktik och teori. Samtidigt är alla utbildade på någon av Stockholms tre designskolor, så vi är nog inte så olika ändå ... Men jag tycker att jag i Kinshipprojektet lyckats zooma ut och kunnat se mer objektivt på mina egna bidrag. Genom att utgå från någon annans formgivning har jag nog blivit mer medveten om min egen.

Mia Cullin driver Studio Mia Cullin.

Öppna Ateljéer Gotland

21-24/5

Hundra konstnärer och konsthantverkare hälsar dig välkommen att besöka oss i våra ateljéer **Kristi Himmelsfärds helgen** 21-24 maj.

Öppet för magiska möten varje dag kl. 11-17.

Alla presentationer, vägvisning och karta oppna-ateljeer.se

ÄR DU KONSTNÄR OCH BEHÖVER HJÄLP?

Tillfälligt stöd vid sjukdom eller årlig pension från fyllda 65 år

KONSTNÄRERNAS HJÄLPFOND

08-767 30 00

www.konstnarernashjalfond.se

FOTO: SUNHI MANG

Renässans

Japansk repkonst har det senaste decenniet upptäckts och omfamnats av såväl konstscenen som inom mode och populärkultur. KONSTNÄREN har träffat två av riktningens förgrundsgestalter, Chiharu Shiota och Hajime Kinoko, som väver samman uråldriga tekniker med vår tids uttryck.

TEXT: ERIK AUGUSTIN PALM

för repkonst

Ginza är Tokyos mest exklusiva område. Längs paradgatan Chuo-dori står de största europeiska och japanska modehusens flaggskeppsbutiker på rad och tävlar om burgna fotgängares

beaktande med sina extravaganta exteriörer. Det myllrar av konstgallerier och boutiques – många kräver avtalade besökstider – samt hybridvaruhus som överskrider konventionell shopping, där konst och mode förenas. Ingenstans är det sistnämnda så draget till sin spets som på Ginza Six, Tokyos lyxigaste varuhus och kvintessensen av japansk kommersiell elitism. Här ska den japanske repkonstnären Hajime Kinoko under kvällen uppföra en installation i realtid.

VI ÄR LÅNGT ifrån platsen där jag först stötte på Hajime Kinoko. Då var det på Tokyos notoriska fetischklubb Department H som Kinoko inför en svettig publik band en kvinna i röd latexoutfit. En akt med klara sexuella konnotationer, som i Japan kallas *kinbaku*; att konstfullt binda någon med ett (vanligtvis) känslomässigt maktutbyte. Detta var 2015, då denna anrika japanska BDSM-relaterade konstform sedan flera år hade tagit en väl beskärad plats inom mainstreamkultur. Ett tungt bladvändande var när japanska Vogue Magazine 2009 publicerade bilder av popdrottningen och skådespelerskan Lady Gaga, bunden och fotograferad av den japanske fotokonstnären Nobuyoshi Araki. Sedan dess har kinbaku-referenser dykt upp i allt från skor av Dior till klänningar på Net-a-Porter, till videor av alternativa musiker som FKA Twigs. Och när kinbaku tidigare i år inkluderades i en video av kommerspöjkbandet The Jonas Brothers blev det tydligt att kommodifieringen av kinbaku hade nått zenit.

”För mig är repet en pensel, och just ikväll målade jag i luften.”

Hajime Kinoko

FOTO: SUNHI MANG

Den röda tråden i Chiharu Shiotas installationer symboliserar blod och mänskliga band.

Parallellt med denna boom för kinbaku har en renässans skett för japansk repkonst helt utan sexuella konnotationer som kan härledas till *shibari*, ”att binda”, grundkomponenten som kinbaku utgår ifrån. Därigenom har även en subversiv BDSM-profil som Hajime Kinoko kunnat ta plats i de fina salongerna i Paris, London, München och bland Tokyos grädda i Ginza, där vi nu befinner oss. Visserligen är bara samlare av Kinokos konst inbjudna, och skälet är släppet av hans nya konstbok *Oni Bondage*, där flera kinbaku-verk finns med. Men showen är ett bokstavligt och metaforiskt upphöjande av repkonsten i sig själv. I en timme spinner Kinoko och hans team fram en enorm intrikat väv av röda rep över lokalen och genom publiken. Allting ackompanjerat av en klassisk violinist, basist och pianist.

EFTERÅT FÅR JAG en pratstund med repmästaren. Att kunna framträda på en plats som Ginza Six, istället för på en dunkel fetischklubb, ser han som avstigmatiserande för all japansk repkonst.

– För 20 år sedan kunde folk ofta bli avvaktande och dömande inför min konstform. Många andra

Performancekonstnären Hajime Kinoko vill avstigmatisera repkonst.

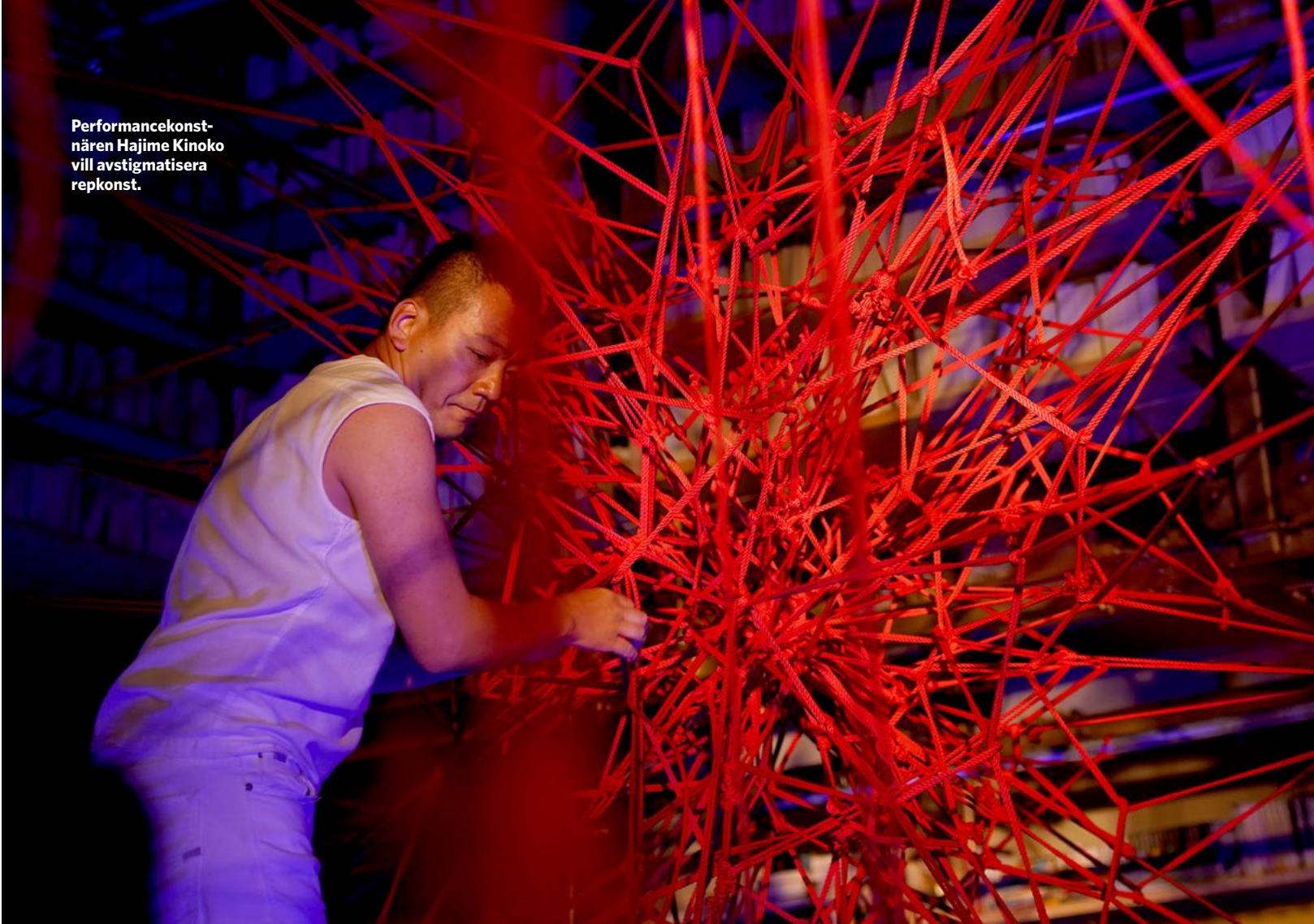

FOTO: OSCAR CARLÉN

utövare upplevde samma sak. Sedan dess har jag försökt förändra det, steg för steg.

Men kinbaku och det du gjorde här ikväll skiljer sig ju åt ganska mycket?

– Ja. Men jag binder många olika saker, utöver människor. Stenar, träd, telefonkiosker samt rymd och luft, som här ikväll. För mig är repet en pensel och just ikväll målade jag i luften.

Samma beskrivning – att måla i luft – ger den japanska Berlinbaserade konstnären Chiharu Shiota ofta sina världskända installationer, som hon 2018 tog till konstparken Wanås i Skåne. Hos Shiota är materialet garn och tråd, men släktskapet till Kinoko är slående, inte minst i Shiotas senaste utställning *The Soul Trembles* på Mori Art Museum i Roppongi, på andra sidan av Tokyo (vars curatorer för övrigt ansvarar för konsturvalet på Ginza Six). Under utställningen mellan juni och oktober 2019 var bilderna av Shiotas rumsomspännande röda och svarta garnsystem – med fastnystade och upphängda möbler, väskor, pianon och båtskelett – den sannolikt mest frekventa japanska konstutställningen på Instagram. När jag senare i höstas fick tillfälle att intervjuva Shiota återvände hon till luftmålningsliknelsen.

– Tråden är som linjen på en tavla, den tillåter mig att måla i luften. När jag studerade konst kände jag mig hämmad av målarduken. Det väckte inget inom mig. Men när jag målar med dessa trådlinjer i rummet skapar jag något nytt. Det har blivit en ritual som jag är en del av.

Varför är rött en så framträdande färg i dina installationer?

– Rött symboliserar blod och därför mänskliga band. Jag tror att vi alla är sammankopplade på något sätt. Tråd och garn har många egenskaper som påminner om mänskliga relationer. Garn kan sträckas ut, trasslas ihop, flätas samman och rivas isär, precis som våra relationer. Jag vill med mina verk skapa nya miljöer och områden som åskådaren kan gå in i. Jag väver nya utrymmen som omsluter objekt som liknar den mänskliga kroppen och vår existens.

Just kinbaku-traditionen anser sig inte Chiharu Shiota vara inspirerad av, även om hennes tendens att fångla och hänga upp objekt i garn är obestridligt likt tekniker i både kinbaku och Hajime Kinokos avsexualiserade repkonst – där även han binder ting. Men då japansk konst- och hantverks-historia i allmänhet är så präglad av knytande, ▶

Chiharu Shiota.

FOTO: SUNHI MANG

knoppar och olika former av tråd-, rem- och repbaserad inslagning och omslutning, kan Shiota kanske snarare ses som en postmodern tolkare av dessa uttryck på en bredare front. Denna aspekt av japansk konsthistoria är något som har begrundats av den Tokyobaserade konstjournalisten Johnny Waldman, grundare av den prominenta japanska konst- och designsajten Spoon & Tamago.

– Även om repbindning kanske främst associeras med kinbaku idag, ser vi företeelsen överallt i den japanska vardagen, vare sig det är hur en kimono knyts eller hur en gåva slås in (helst med en mizuhiki-knop, förf. anm.). Musubi, vilket betyder att knyta, är djupt inväxt i den japanska folksjälén. Det sammankopplar människor med varandra och med sin historia.

UTÖVER HAJPEN SOM inom 00-talets mode- och populärkultur växte fram runt kontroversiella kinbaku-konstnärer som Nobuyoshi Araki och italienske Hikari Kesho, samt därefter Hajime Kinoko, identifierar Johnny Waldman denna nya våg av japansk repkonst bland annat till när designern Jo Nagasakas shibari-möbelkollektion presenterades på Milanos designvecka 2014.

– Det var något som fick mig att känna att shibari hade tagit ett steg framåt. Men att japansk repkonst på alla plan har fått det genomslag vi ser idag var bara en tidsfråga. Konstvärlden har utvecklats till att bli mer tillåtande och välkomnande inför uttryck som en gång var tabu.

”Tråd och garn har många egenskaper som påminner om mänskliga relationer.”

Chiharu Shiota

Hajime Kinoko och Chiharu Shiota må komma från diametralt olika håll i sina egna karriärer; Kinoko från undergroundfetischscenen, medan Shiota sedan slutet av 90-talet är ett upphöjt namn i konstvärlden. Men idag har deras rep, garn och trådar nått fram till varandra, vare sig de vill eller inte – vilket även sker på väldigt många andra håll inom konstvärlden. Och det är symptomatiskt av ett grepp inom konst och design som har lyckats överskrida sitt förflutna och bli till ett verktyg för allt som är mänskligt. Eller som Johnny Waldman formulerar det.

– Rep är ett medium för kommunikation, som omfattar ett brett spektrum av känslor och avsikter. Från lek till disciplin, ömhet till tortyr, och sexualitet till abstrakt visuell konst. ●

”SAK ska vara en liten tankesmedja”

Sara Walker är nytilträd verksamhetschef för SAK, Sveriges Allmänna Konstförening.

Vilken tycker du är SAK:s viktigaste uppgift?

– Jag tycker att SAK ska vara en välkommande, snäll konstförening som på allvar gör samtidskonsten tillgänglig, både rent konkret i det etablerade konstlotteriet och publikationer men också via samtal och möten med medlemmar. Vi ska sänka trösklarna till konsten utan att kompromissa med det konstnärliga, fria uttrycket. Vi ska tillgängliggöra även komplicerade verk.

Hur kommer vi märka att SAK fått en ny chef?

– Jag hoppas att det kommer att kän-

FOTO: SAK

nas som en nystart för SAK 2020, jag är extremt peppad. Min roll är just nu att inventera verksamheten och titta på vad SAK är och vad SAK kan bli. Jag har många tankar och känner att jag har stöd från styrelsen att undersöka nya vägar. Jag hoppas kunna arbeta fram en tydligare digital plattform i kombination med en fysisk plats där vi kan bjuda in våra medlemmar och de konstnärer vi arbetar med till samtal, mindre utställningar och studiecirkel. När det gäller konstverken som ska köpas in och årsbokens inriktning så kommer nog mina intressen speglas ganska tydligt, men inköpen görs i samråd med en inköpskommitté vilket borgar för att jag inte får total hybris.

Och på lång sikt? När allt fler konstföreningar lägger ner eller tappar medlemmar,

hur ska SAK hålla sig relevant och vilka nya riktningar kan verksamheten ta?

– På lång sikt måste vi arbeta med vår identitet och med större frågor som rör samtidskonstens villkor. Jag skulle önska att SAK också kunde vara som en liten tankesmedja, det vill säga skapa opinion och vara en röst för konstens relevans. Nu mer än någonsin finns all anledning att ta kulturen på stort allvar och vara en tydlig förespråkare för konstens autonomi. Vi funderar såklart mycket på detta med föreningsliv och vad det innebär att vara medlem i en förening idag, vi måste följa med i utvecklingen och se hur vi kan göra det intressant för våra medlemmar att vara lojala med verksamheten under en längre tid. Jag tror på många samarbeten med små och stora aktörer. ●

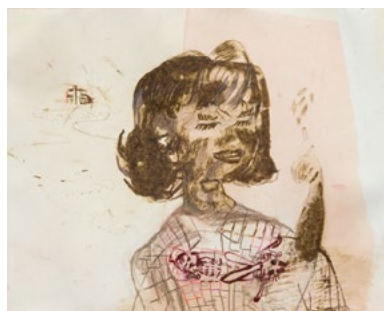
Sofia Curman

Dalslands konstmuseum utställningar 2020

Michael Johansson

21 MARS–17 MAJ
Michael Johansson
Hendrik Zeitler
Tillskärrakademien

Helene Billgren

30 MAJ–30 AUGUSTI
Helene Billgren
Stefan Uhlinder
Tillskärrakademien

Kari Hjertholm

5 SEPTEMBER–14 NOVEMBER
Kari Hjertholm
Ann-jeanette Sjölander
Tillskärrakademien

Fri
entré

ÖPPETTIDER:

21 mars–14 november onsdag–söndag 11–17
Juli alla dagar 11–17

Upperud, 464 40 Åsensbruk
Tel: 0530-300 98
www.dalslandskonstmuseum.se

Dalslands
konstmuseum

FRÅN REBELLISKT TILL MÄSTERLIGT

Kritiken lät inte vänta på sig när Nacka kommun tog fram en programkod för sitt gatukonstprojekt Wall Street Nacka. Men vem tittade på resultatet? Sofia Lyck frågar sig om den konstpolitiska debatten hamnat alltför långt från konsten?

TEXT: SOFIA LYCK

Nedanför huset där jag bor finns en park, ett litet grönområde för barnfamiljer, alkisar och dagdrivare. Huset står på ett berg. Under den senaste tiden har minst tio skapligt stora områden på berget fått sig en ordentlig omgång av sprayburken. Jag brukar stanna upp där ibland och se om något nytt dykt upp eller om berget blivit sanerat från – ja vadå? Klotter? Graffiti? Muralmålningar? Skadegörelse eller konst? Begreppen är många. Och ibland svåra att skilja åt. Om man enkelt ska göra ett försök så kan man väl säga att konst på privat egendom – eller på Stockholms stads berg utan ägarens samtycke – helt enkelt är förbjudet och kan ses som ren och skär skadegörelse och sabotage. Men däremot om en fastighetsägare eller kommun beställt verk på sina fasader, då bör det väl anses vara konst.

Eller? Men om denna målning har sina rötter i en subkultur, en undergroundrörelse, förknippad med kriminalitet, droger och förstörelse. Hur lätt är det då att bara ändra uppfattning kring detta konstuttryck?

Nacka kommuns konstprojekt eller muralmålningfestival, Wall Street Nacka, blev mycket uppmärksammas under hösten 2019 och fick en hel del kritik. På kommunens hemsida gick att läsa om festivalen och för att tydliggöra vad de menar med att måla på en vägg och vad det betyder för dem, togs en ”programkod” fram, som enligt offentlighetsprincipen lades upp på deras hemsida. Uttryck som ”mästerligt och inte rebelliskt” samt ”tillit och inte misstänksamhet” användes. Det är alltså främst denna DNA-kodning som ställt till rabalder. I Svenska Dagbladets artikel den 24 oktober 2019 skrev

Muralen av amerikanska konstnären BK Foxx på Järla Sporthall är bland annat inspirerad av Ronja Rövardotters vårskrick – ett glädjens skrik över livets oändliga möjligheter. Muralen är beställd och finansierad av byggkoncernen Serneke.

FOTO: RYNO QUANTZ / NACKA KOMMUN

en upprörd Anders Rydell: "Nu ska konsten 'spegla finansierärens värderingar'." En artikel som också citeras i DN den 25 oktober 2019: "Det ser ut som konst. Det känns som konst. Det utger sig för att vara konst. Det är inte konst." Och en debattartikel i Dagens Nyheter den 2 oktober 2019 av Niklas Rådström och Catharina Günther-Rådström: "Skrämmande ordval. Nacka kommuns syn på konst är chockerande historielös."

Visst förstår man att detta är ett förstagångsprojekt i Nacka kommun, där många motsträviga viljor ska dras över kanten och oro och rädsla ska hävas. Olagligt klotter tas vidare upp på nacka.se och även graffiti som något man alltså inte vill bli förknippad med. Konsten de önskar ska vara mycket – glädje och upplevelser, trygghet och möten – men det är också ett sätt för

kommunen att ge något tillbaka till Nackaborna. Vilket är fint såklart. Att Nacka kommun och det lokala näringslivet inte vill ha sina fasader fyllda med invektiv kan nog de flesta förstå, då denna subkultur historiskt sett konnoterat aggressivitet och ilska, protest mot dåliga samhällen och till och med krig och kamp.

Den högsta, mest logiska formen – av målning – den renaste och starkaste, är muralen. Den är också den mest oegennyttiga formen, eftersom den inte kan användas till objekt för personlig förtjänst: den kan inte gömmas till fördel åt ett privilegierat fåtal. Den är för folket. Den är för alla.

José Clemente Orozco (1883–1949)

Muralkonsten fick sitt startskott i Mexiko runt 1920 då en grupp konstnärer, bland annat ▶

”De verk som dessa konstnärer gjort, både innan och efter Wall Street Nacka, följer klara utvecklingslinjer och har tydliga likheter med det de gjort i Nacka.”

Orozco, fick i uppdrag av regeringen att pryda offentliga byggnader med stora målningar för att ”skapa skönhet som manar till kamp och socialt engagemang”. Ett politiskt beslut att använda konsten i den offentliga miljön som kommunikationsbärare. Och ett nydanande sätt att presentera konst på. Vi kan se vissa likheter här med Wall Street Nacka, för det Lena Dahlstedt, stadsdirektör Nacka kommun, hade som förhoppning var att ”festivalen och muralmålningarna bidrar till glädje och engagemang, inspirerar till dialog och möten”, vilket går att läsa i *Wall Street Magazine*, No 1 2019. Inte samma sak som att sporra till kamp som i Mexikos fall – men ändå något som talar direkt till folket i deras egen miljö.

Sammanfattningsvis kan man säga att när Nacka kommun tog initiativet till sin muralmålningfestival var ambitionen hög och avsikterna goda. Men den konstpolitiska debatten och granskningen som följde hamnade långt ifrån resultatet – det vill säga den faktiska konsten. Viljan var att väcka liv i betongen med hjälp av nationella och internationella konstnärer. Den mexikanska gatukonstnären Farid Rueda, som deltog i festivalen, uttrycker sin avsikt med konstverket *UGGLA* på Nacka ishall: ”En önskan om att färgen ska kunna fylla tomrummet med en ljus och harmonisk komposition av optimism.” En intention så god som någon kan man tycka. Att kommunen har ett ansvar att agera förebild vid skapandet av allmän plats och gå före och visa framkomliga vägar för nya idéer kan tyckas vara ett önsketänkande. Men beaktansvärt är att i detta fall var det något som Nacka kommun faktiskt gjorde – att förflytta denna storskaliga väggkonst från nolltoleransen till offentliga rummet.

Det slutliga urvalet av deltagarna är såklart subjektivt och gjort av Nacka kommun. Men så är alltid fallet när det handlar om offentlig konst. Någon måste fatta besluten. Gör man en djupare granskning kring de konstnärer som var delaktiga i Wall Street Nacka kan man med några få klick genom de egna marknadsföringsplattformerna se att det knappast handlat om någon självzensur – att de motvilligt skulle ha avstått från att uttrycka sig eller tvingats ändra sitt uttryck eller upplevt någon inskränkning på yttrandefriheten. De verk som dessa konstnärer gjort, både före och efter Wall Street Nacka, följer klara utvecklingslinjer och har tydliga likheter med det de gjort i Nacka.

Att skapa en hållbar, inspirerande livsmiljö med hjälp av konst i det offentliga rummet handlar om att organisera komplexa och ibland motstridiga intressen till en helhet, står beskrivet i Kulturdepartementets broschyr *Politik för gestaltad livsmiljö* från 2018.

Ansvaret delas av många, man kan inte helt lita på att gestaltningen av en plats genom dess arkitektur och design ensamma ska bringa stimulans och trivsel. En grundförutsättning för att lyckas är att boende och lokala aktörer är delaktiga i de processer som leder fram till en hållbar livsmiljö. Människorna i omgivningen utgör själen och livet, och konsten och kulturen kan spela en avgörande roll för samhällsutvecklingen och samhällssynen. Och för det krävs politiska beslut. Nacka kommun fattade ett sådant 2019 som fick namnet Wall Street Nacka. Om det la till något till livsmiljön får vi kanske fråga kommuninvånarna om ett år eller två då minnet av DNA-kodsdebatten hunnit blekna något. ●

"Jag insåg att många på olika sätt berättat om avsaknaden av en boplat, en fast plats. Ur det växte idén om att istället för ett monument skulle jag skapa en plats att gå in i, att vara på. På ett symboliskt plan är det då som om staden säger: Fan, förlåt. Vi förstår att det är för sent, men här är i alla fall Romanoparken."

Knutte Wester
i KONSTNÄREN Podcast

FOTO: KNUTTE WESTER

Äntligen en podcast om **Konstnärer!**

I varje avsnitt av KONSTNÄREN Podcast får vi följa en konstnär i en konstnärlig process.

Det fjärde avsnittet med Umeåbaserade Knutte Wester handlar om arbetet med en offentlig gestaltning i Göteborg. För tre år sedan fick han i uppdrag att skapa ett minnesmärke över romernas historia i Göteborg – en grupp, en historia och en stad som han saknar förankring i. Han tackade

efter mycket tvekan ja och påbörjade den svåraste resa som hans konst någonsin fört med honom på. För KONSTNÄRENs chefredaktör Sofia Curman berättar han om att lyssna som konstnärlig metod, att lyssna för mycket, att bränna ut sig, att säga upp sig och att till slut hitta en lösning i det mest oväntade. I maj invigs verket *Romanoparken*, sång om en plats.

TIDIGARE AVSNITT

#1 Éva Mag
Tio dansare,
tio kroppar av lera

#2 Niki Lindroth von Bahr
Utarbetad mördarsnigel på
läkarbesök

#3 Fredrik Paulsen
Två palmer
till Ibizaaren

Konstnärernas Riksorganisation.

KRÖNIKA

”Konstnärer ska kunna välja när och om de vill gå i pension”

Att välja sina strider, analysera vilka insatser som bäst gynnar bild- och formkonstnärer ... det är en grannliga uppgift. Konstnärskommittén har just gjort en rapport som tittar på villkoren för konstnärer över 67 år. Många fortsätter att vara yrkesverksamma långt upp i åren, därför kommer vi som pensionärer äntligen upp i en sammanlagd inkomst som liknar andra människors. Självklart avtar inte lusten att fortsätta med sitt konstnärskap vid någon lagstadgad pensionsålder, men frågan inställer sig om det är av frivillighet eller om det också är en krass ekonomisk verklighet som gör att vi MÅSTE fortsätta arbeta. Konstnärernas Riksorganisation kämpar för att vi ska få långsiktig trygghet och arbetsro. Inte minst så att vi själva kan välja när och om vi vill gå i pension.

Statistik, siffror och fakta är ju viktiga verktyg i vårt påverkansarbete. Därför släpper vi nu en ny rapport om *Konstbranschen i siffror*. I den framgår bland annat att antalet gallerier och konsthandlare fortsätter att minska, men samtidigt att den totala årliga nettoomsättningen ökar. Det kan bland annat ha att göra med den ökade internationaliseringen av konstbranschen. Att åka på internationella konstmässor är dyrt, det är de mer penningstarka gallerierna som har möjlighet till det och därigenom öka inkomsterna för de konstnärer de representerar.

Då är det glädjande att också offentliga aktörers inköp av konst har ökat de senaste

åren. Därför är det av största vikt att vi fortsätter att bevaka hur det står till med konstpolitiken runt om i landet, inte minst med tanke på armlängds avstånd. Modiga och fria aktörer behövs för att skapa möjligheter till bra konst.

För vi talar ju naturligtvis om pengar, men vi talar i minst lika hög grad om hur riktigt bra konst ska kunna skapas. Restriktioner i form av klåfingriga önskemål om färgval eller att verken ska spegla det goda samhället vet vi alla att det inte gynnar det konstnärliga resultatet.

Både i näringslivet och i offentlig sektor har insikten för länge sedan infunnit sig att en detaljstyrning av new public management-stil inte alls ger bäst resultat. Det kanske är dags att tillsatsreformen även når in till kultursektorn. Vi behöver skapa ett klimat där bild- och formkonstnärernas unika kompetens och kreativa förmågor tas tillvara på riktigt.

Sara Edström, konstnär och riksordförande Konstnärernas Riksorganisation

PS. På tal om ett internationaliserat konstfält så vet ni väl att medlemmar i Konstnärernas Riksorganisation även är medlemmar i IAA som bland annat ger gratis inträde till en mängd konstinstitutioner runt om i världen? Kontakta oss för att få ditt IAA-kort! DS.

THE CONGRESS OF CULTURAL WORKERS

Ett viktigt samtal i Minsk

Den 23 november 2019 deltog Konstnärernas Riksorganisation i en kongress för kulturarbetare i Minsk, Belarus.

Lokala konstnärerna Aleksei Borisionok, Tania Arcimovich och Antonina Stebur samordnade i samarbete med Mona Wallström från Konstpedemin paneldiskussioner om högaktuella frågor för kulturarbetare i Belarus som konstnärernas rättsliga status (till exempel den belarusiska förordning om social parasitism), upphovsrätt och arbetsvillkor, jämställdhet,

liksom genusperspektivet och moderskap.

Kongressen ingick i ett större projekt under 2018–2019 med titeln *Status: The role of the artist in the changing society*. Projektet genomfördes i ett samarbete mellan i Göteborgsbaserade Konstpedemin och KX Gallery i Brest, Belarus.

Konkret fick Konstnärernas Riksorganisation med den motsvarande organisationen Belarusian Union of Artists möjlighet att berätta bland annat om hur konstnärerna, hantverkare och formgivare organiserades sedan 1937

i Sverige för att verka för konstnärlig frihet och förbättra sina arbetsvillkor.

Belarusian Union of Artists representerades av konstnär och vice ordförande Otchik Gleb, medan Konstnärernas Riksorganisation representerades av konstnär och IAA ledamot Sofia de la Fuente.

Avslutningsvis, Konstnärernas Riksorganisation deltagande i panelsamtal under The congress of cultural workers främjade ett utbyte av erfarenheter med fokus på MU-avtalet och (genom webbsidan) en konkret tillgång till riksorga-

nisationens strategier kring kulturpolitik, upphovsrätt, uppdrag och avtal. Att kunna yttra sig och kunna leva av sin konst är lika viktigt i Sverige som i Belarus. Samtidigt ska rättigheterna täcka alla konstnärer, officiella som dissidenter.

Jag lämnade kongressen med en känsla av djup respekt för ett forskningsarbete genomfört med mod och engagemang. Medan jag reste tillbaka hem till Sölvesborg, kunde jag inte låta bli att fundera på vår egen kamp inom kulturpolitiken.

Sofia de la Fuente

KONSTPROJEKT ELLER GESTALTNINGSUPPDRAG

Konst skapad av
Peter Svedberg

PrintGlas printar med högsta kvalitet på alla typer av glas och hjälper dig genom hela processen med ditt projekt.

Vi printar på uppdrag av konstnärer och fotografer, tuffa kravställare gällande detaljrikedom, precision, färgomfång och hållbarhet.

Oavsett om det gäller fasad, skiljevåg eller väggmonterat verk – med printat mönster, konst eller fotografi ges en möjlighet att höja det estetiska intrycket samt skapa fantastiska och unika miljöer.

www.printglas.se

Välkomna att kontakta oss:

Telefon: 046 (0)8-540 220 82

E-post: info@printglas.se

Adress: Näsvägen 11

184 40 Åkersberga

 PrintGlas

Konstnärernas Riksorganisation.

VERK

KOLBEINN KARLSSON
Till Laura Aguilar. 2018.
Digital bild.

Varmt välkommen till Konstnärernas Riksorganisation, Kolbeinn Karlsson!

TRE FRÅGOR TILL EN AV VÅRA NYASTE MEDLEMMAR.

1. Berätta om din konst - hur arbetar du?

- I min konst är jag intresserad av platser och situationer där de vanliga reglerna upphävs och det lämnas utrymme för någonting nytt. Jag är serietecknare i grunden, så jag utgår gärna från tecknandet. Just nu ser jag på olika sätt hur tecknande och serieberättande kan införlivas i performance. Jag arbetar mycket kring temat kropp och hur vi uppfattar den.

Jag samarbetar även med konstnären Johanna Hästö, så nu håller vi på att hitta de olika beröringspunkterna där våra metoder kan mötas.

2. Varför kändes det viktigt att engagera sig i Konstnärernas Riksorganisation?

- I och med att jag har gått från att vara frilansande tecknare till att vara konstnär på heltid så har mina arbetsuppgifter blivit mer och mer komplicerade, och frågorna jag arbetar med har blivit mer utåtriktade.

Då blir det viktigt att få en större överblick över hur världen jag arbetar i ser ut, hur mina kollegor arbetar, och vilka problem de brottas med. De här senaste åren har varit en intensiv läroprocess för mig, både utmanande och intressant på alla möjliga vis.

3. Vilka frågor tycker du att vi ska driva ännu mer?

- Vi verkar vara i en skärning mellan vad en konstnärs yrkesuppgifter innebär. Om en konstnärs roll är att verka kritiskt och granskande av samhället är jag intresserad av att hitta fler tillvägagångssätt och samarbetsformer för att göra det möjligt. Det känns som om ambitionen finns för att bygga detta, men att vi fortfarande inte riktigt har landat i hur det ska ske. Detta kan innebära både att konstnärer behöver hitta nya former att kommunicera med sina verk och att beställarna av verken behöver en bättre insyn i hur konstnärer arbetar.

World Art Day nu en Unescodag

World Art Day den 15 april uppmärksammas i år i ett publikt seminarium i Stockholm som Konstnärernas Riksorganisation arrangerar tillsammans med Svenska Unescorådet och Freemuse. World Art Day är för första gången 2020 en internationell Unescodag. Mer information framöver!

Konstnärernas Riksorganisation i seminarium om konsthantverkares villkor

Omforma bjöd in Konstnärernas Riksorganisation till Visby för att medverka i ett seminarium i slutet av januari. Formkonstnär Nina Westman som deltar i arbetet med nya rekommendationer för konsthantverkare intervjuades på scen av Zandra Thuvesson, strateg på Konstnärernas Riksorganisation, kring utvecklingen av det här arbetet. Tack för att vi fick komma!

Håll dig uppdaterad
om konstpolitiken
på kro.se

Är konstnärlig frihet viktigt för dig?

KONSTNÄREN ÅSA JUNGNELIUS
FOTO: MARGARETA BLOOM SANDBÄCK

Konstnärernas Riksorganisation.

Vi företräder 3 300 yrkesverksamma bildkonstnärer, konsthantverkare och formgivare i Sverige. Vi arbetar för konstnärlig frihet och goda villkor för bild- och formkonstnärer.

Läs om medlemsförmånerna och sök medlemskap på kro.se!

VIS

NORDIC
JOURNAL
FOR ARTISTIC
RESEARCH

NOW

VIS #3 HISTORY NOW

Behzad Khosravi Noori

Marianna Christofides

Mareike Dobewall

Otto Ramstad

Tina Carlsson

Björn Larsson / Carl Johan Erikson

Eivind Buene

Jostein Gundersen /

Ruben Sverre Gjertsen /

Alwynne Pritchard

HISTORY

Tryggt boende i vacker natur

Vi har lägenheter för
inflyttning omgående i

HASSELA

Välkomna till

Nordanstigs Bostäder AB och Hassela

För vidare info www.nordanstigsbostader.se -0652-36321

Bildupphovsrätt

Bildupphovsrätt företräder nära 100 000 bild- och formkonstnärer i hela världen. Vi skapar avtal för ersättning och ser till att kulturskapare får betalt när deras verk används. Bildupphovsrätt i Sverige drivs utan vinstintresse.

ÅSA BERNDTSSON

Privatkopieringen av bilder ökar – men vad hände med vår ersättning?

PKE är en förkortning för privatkopieringsersättning, den ersättning som vi kulturskapare har rätt till då våra verk mångfaldigas för privat bruk. Det är enligt upphovsrättslagen tillåtet att kopiera bilder, texter, filmer, musik med mera för privata ändamål, och lagen säger också att en ekonomisk kompensation till alla upphovspersoner ska utgå för det. Fram till början av 90-talet var det särskild skatt på bland annat videospelare. Den ersattes av en upphovsrättslig ersättning som läggs på produkter som möjliggör kopiering av musik och film, och de är som bekant många.

Vi bildskapare har hittills inte varit helt inkluderade i denna ersättning, men nu kan det bli ändring på det! Riksdagen har gett regeringen i uppgift att göra en översyn av PKE. Det är teknikbranschen som har legat på om detta med förhoppningen att PKE ska betalas via skatten och inte som nu med en avgift på deras produkter. De påstår att det inte sker någon privatkopiering längre eftersom så kallade streamingtjänster tagit över. Men det stämmer inte, eftersom det privatkopieras även från streamingtjänster. Och det som ökar allra mest är faktiskt privatkopiering av bilder!

Det fotograferas på utställningar och museer, och bilder privatkopieras flitigt i olika sammanhang – för att göra ett födelsedagskort, utskrifter av internetsidor, mappar med inspirationsbilder på datorns hårddisk. Jag undrar ibland på utställningar vad folk ska göra med alla bilder de tar och tänker samtidigt att det är roligt med det stora intresset för konstverk. Jättebra att folk kan använda bilder

enkelt men vad innebär det för konstnärens ekonomi?

Hittills har PKE inte omfattat privatkopiering av stillbilder annat än om de ingår i en film. När bilder ingår i PKE-systemet fullt ut innebär det ökade inkomster för bildskaparna, det är pengar som genererats genom vårt bildskapande, och vi har rätt till denna ersättning. Vi jämförs då med andra kulturskapare som nu får denna ersättning när deras verk privatkopieras.

Bildupphovsrätt vill – tvärtemot vad teknikbranschen hoppas på – att systemet med PKE ska växa enligt principen att den som erbjuder en produkt som medför att våra verk används också tar ansvar för ersättningen. Och detta är inget som skattebetalarna ska stå för, tycker vi. Varför omvandla PKE till ett kulturpolitiskt, offentligt ersättningsystem? Vi konstnärer, illustratörer och fotografer vill såklart hellre ha betalt för kommersiell användning av våra verk än att ansöka om bidrag och stipendier.

I min dators stavningsprogram får jag fel för ordet ”pRIVatkopiera” men inte ”pIRatkopiera”. Jag tolkar det som att vi står inför något av en uppförsbacke med att förklara vad privatkopiering är. Trots att det egentligen utgår från en väldigt enkel princip: vi bildskapare vill få rättmätig ersättning när våra bilder används. För det är PKE är en modern metod som utvecklas och anpassas efter den teknik som vi använder.

Åsa Berndtsson

ordförande

Bildupphovsrätt i Sverige

Saara hjälper släktingar till avlidna konstnärer

Saara Larsson har kontakt med rättighetshavare till avlidna upphovspersoner och ser till att rätt personer får ersättningar. Den som har ärvt upphovsrätten efter en avliden bild- och formkonstnär, illustratör, fotograf, designer eller annan skapare inom bildområdet kan bli medlem i Bildupphovsrätt.

Hej Saara! Vad händer med en bildskapares upphovsrätt när han eller hon dör?

– Upphovsrätten fortsätter att gälla i 70 år efter att upphovspersonen avlidit och ärvs av dennes arvtagare, som då blir rättighetshavare.

Vem ärver rättigheterna och därmed olika upphovsrättsliga ersättningar?

– Upphovsrätten följer oftast vad man kallar den allmänna arvsgången, och rättighetshavare är alltså upphovspersonens efterlevande arvtagare.

Vad kostar medlemskap för rättighetshavare?

– Bildupphovsrätt tar inte ut någon medlemsavgift. När vi betalar ut ersättning till er gör vi istället ett administrationsavdrag på cirka 20 procent.

Händer det att Bildupphovsrätt samlar in pengar för en avliden konstnär utan att veta vem pengarna ska till?

– Ja. Bland annat följer rätt, som är en lagstadgad ersättning som vi samlar in

Saara Larsson

FOTO: JOAKIM DE GROOT

och det gäller då för oss att försöka identifiera och komma i kontakt med dem. Sedan behöver vi efterlevandes hjälp med att få in boupteckningar och arvsskiften.

Emma Grip

Hjälp Bildupphovsrätt!

Kanske har vi samlat in pengar åt någon DU känner? På vår hemsida har vi en efterlysningslista med namn på upphovspersoner som vi söker uppgifter om. Vi tar tacksamt emot upplysningar som gör att vi kan kontakta dem eller deras efterlevande rättighetshavare. Kolla på bildupphovsratt.se/ bildupphovsratt-efterlyser

NU SÖKER VI LÄRARE I:

KERAMIK

METALL

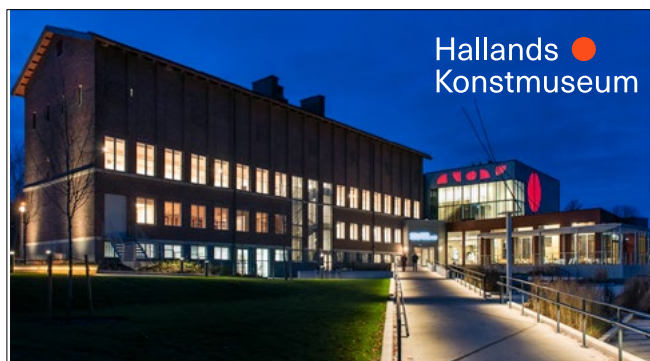
ILLUSTRATION

TECKNING OCH MÅLERI

Läs mer på
nyckelviksskolan.se

Sista dag för ansökan
ons 15 april kl 23.59

NYCKELVIKSSKOLAN

Hallands
Konstmuseum

14.3 - 3.5

HALLANDS KONSTFÖRENINGENS
JURYBEDÖMDA VÅRSALONG

14.3 - 31.5

EN UTSTÄLLNING OM
BILDGALLERIET I VARBERG

4.4 - 6.9

INGRID WALLBERG - ARKITEKTPIONJÄR

GRÄNSLAND - UR SAMLINGEN

hallandskonstmuseum.se

ÖVER 90 MILJONER KRONOR TILL BILDSKAPARNA UNDER 2019

Under 2019 har Bildupphovsrätt betalat ut sammanlagt 90 470 007 kronor till rättighetshavare.

Så här ser fördelningen mellan de största ersättningsystemen ut:

Individuell visningsersättning, IV: 54 230 000 kr.
 Individuell reprografiersättning, IR: 14 276 264 kr.
 Följerätt: 13 945 235 kr.
 Övriga pengar kommer från tillstånd som Bildupphovsrätt

utfärdat samt från licensavtal som Bildupphovsrätt har med stora bildanvändare såsom SVT, Sveriges Tidskrifter, museer och många av Sveriges kommuner och regioner.

Emma Grip

Utbetalningar

**Utbetalningar
 Mars: Repro, följerrätt
 Maj: SVT och UR**

UPPHOVSRÄTTSQUIZ

1 Vad står förkortningen PKE för?

- 1. Parkes Airport, New South Wales, Australia
- X. Privatkopieringsersättning
- 2. Piratkopieringsersättning

2 I vilket EU-direktiv står det att upphovspersoner ska ersättas vid privatkopiering?

- 1. EU:s upphovsrättsdirektiv DSM från 2018
- X. EU:s Infosoc-direktiv från 2001
- 2. Båda ovanstående

3 Vilka av följande produkter kan användas till privatkopiering?

- 1. Smarta telefoner, kopieringsapparater, externa hårddiskar
- X. Surfplattor, usb-minne, inspelningsbara cd-skivor, mp3-spelare
- 2. Digitalboxar, skrivare, inspelningsbara dvd-skivor

4 Hur mycket betalades till uphovspersoner i PKE år 2017?

- 1. 7 miljoner
- X. 70 miljoner
- 2. 17 miljoner

5 Ingår stillbilder i PKE idag?

- 1. Ja
- X. Nej
- 2. Till viss del

6 I vilka situationer privatkopieras bilder idag?

- 1. När vi sparar bilder på dator, mobil eller surfplatta
- X. När vi fotograferar med mobilens kamera
- 2. När vi kopierar eller skriver ut bilder

7 Vad har hänt sedan 2005, då regeringen senast såg över PKE?

- 1. Streamingtjänster för film och musik har utvecklats
- X. Bildskaparnas inkomster har halkat efter
- 2. Vi privatkopierar stillbilder i högre utsträckning

8 I vår ska regeringen se över PKE. Vad tycker vi att de borde komma fram till?

- 1. Att stillbild ska inkluderas i PKE
- X. Att PKE ska skrotas
- 2. Båda ovan

1. RÄTT SVAR: 1 och X.
 PKE står för PRIVATKopieringsersättning. Privatkopiering är helt lagligt och ska inte förväxlas med PIRATKopiering, som är olagligt. (PKE är även förkortning för en flyg- plats i Australien, så ni som svarat det får rätt för det också!)

2. RÄTT SVAR: X
 Det är i Infosoc-direktivet från 2001 som det i artikel 5.2 a-b står att om det införs en rätt att privatkopiera utan tillstånd från upphovsmanen

3. RÄTT SVAR: 1, X och 2
 Privatkopiering ingår i det normala användandet av produkter som smarta telefoner och surfplattor: vi tar en bild av ett recept eller artikel i en tidning, vi sparar ner eller skärmdumpar bilder från internet

4. RÄTT SVAR: X
 2017 betalades 70 miljoner till upphovsrättsdirektiv som röstades igenom förra året.

5. RÄTT SVAR: 2
 Stillbilder ingår endast om de finns avfilmade i rörlig bild.

6. RÄTT SVAR: 1, X och 2.
 I alla situationer ovan förekommer privatkopiering av stillbild.

7. RÄTT SVAR: 1, X och 2
 på tavlor på en utställning.

8. RÄTT SVAR: 1
 Vi tycker att det rimliga är att politikerna beslutar att ersätta bildskaparna för den privatkopiering som sker, så som det står anggett i EU:s direktiv.

9. RÄTT SVAR: X
 Visst streamas mycket musik, ljudböcker och film, men knappast stillbilder.

Ympa orden, piska min tungga

del 2

**Johanna
Gustafsson Fürst**

21 MAR – 18 JUN

Fri entré.

Frescativägen 26A, T-Universitetet

Accelerator är en ny konsthall där konst, vetenskap
och samhällsfrågor möts.

*Accelerator drivs av Stockholms universitet och stöds av Magasin III Museum
& Foundation for Contemporary Art samt Familjen Robert Weils Stiftelse.*

**ACCELE
RATOR**

Stockholms
universitet

Foto: Johanna Åkerberg Kassel/Söderberg Agentur

Konstnären Eva Larsson är försäkrad genom Gefvert. "Det är tryggt att ha med Gefvert att göra. De förstår min situation som konstnär."

Företagsförsäkring för konstnärer

Speciellt framtagen utifrån dina behov

Gefvert har försäkrat konstnärer, konsthantverkare, illustratörer och designers i över 40 år. Genom åren har vi förfinat och utvecklat våra försäkringar i nära samarbete med våra samarbetsorganisationer och professionella utövare.

Som medlem i Konstnärernas Riksorganisation får du rabatt när du tecknar våra försäkringar. Om du har Gefverts Företagsförsäkring för konstnärer på årsbasis får du dessutom rabatt på tilläggsförsäkringar.

Kontakta oss för pris och rådgivning!

Ring 08-440 54 40 eller maila oss på kundservice@gefvert.se

Gefvert